

บทวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูผ่านสื่อภาพยนตร์ และผู้ส่งสาร

การวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูผ่านสื่อภาพยนตร์ที่ทำการศึกษากัน 5 เรื่องนี้จะได้วิเคราะห์โดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. คุณลักษณะของความเป็นครู หมายถึงคุณลักษณะหรือคุณสมบัติ (Attributes) ของบุคคลที่เป็นครู แบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 คุณสมบัติส่วนตัว เช่น อายุ และเพศ
- 1.2 บุคลิกลักษณะ เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะการแต่งกาย และลักษณะนิสัย
- 1.3 เจตคติต่ออาชีพครู เช่น การสอน

2. บทบาทหน้าที่ของครู หมายถึงบทบาทภาระหน้าที่ของครูที่พึงมีพึงปฏิบัติ แบ่งออกตามประเภทของบุคคลที่ครูมีความสัมพันธ์ด้วยคือ

- 2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน
- 2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน
- 2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูตัวเอง

จากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ”

ครูตัวเอง - ครูระเบียบ

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

ครูระเบียบมีคุณสมบัติส่วนตัวคือ เป็นครูผู้หญิง มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคนคือยังไม่แก่มาก เป็นคนที่มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองมาก ประกอบกับการเป็นคนที่มีความสามารถและความกล้าในการตัดสินใจเป็นอย่างดี เห็นการณ์ไกลในสิ่งที่จะตัดสินใจลงไป แม้ว่าการตัดสินใจนั้นตนเองจะต้องเสียสละบางสิ่งบางอย่างที่มีความสำคัญอย่างมาก เช่นอาชีพการงานของตนก็ตาม เป็นคนมีความเมตตากรุณา การพูดจาก็ซัดถ้อยซัดคำ

1.2 บุคลิกลักษณะ

การแต่งกายของครูระเบียบเป็นการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อยเหมาะกับกาลเทศะ และเหมาะกับการเป็นครู แม้ว่าจะไม่ได้แต่งกายในลักษณะที่เป็นชุดเครื่องแบบ แต่ก็ป็นชุดที่มีรูป

แบบและสีสันทึ่สุภาพ เรียบร้อย ลักษณะท่าทางโดยรวมก็ดูสง่างาม ไม่ปรากฏภาพว่าครู ระเบียบสุบบุหรื หรือค้่มสุรา มีอารมณ์ขันบ้างแต่ไม่มากนัก

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

จากภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์ พบว่าครูระเบียบเป็นครูที่มีมานะในการสั่งสอน ฉลาด ในการใช้คำพูดพอสมควร รู้จักแนะนำนักเรียนในทางที่ถูกต้อง มีความรักนักเรียน และปรารถนาจะให้นักเรียนได้ดี และเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้วก็มีความยินดีในความ สำเร็จของนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่รู้จักคัดแปลงพลิกแพลงวิธีการสอนที่นอกเหนือจาก การสอนด้วยการพูด เป็นการสอนโดยการให้นักเรียนได้รับบทเรียนด้วยตนเองจากการปฏิบัติ จริงด้วย

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

ครูระเบียบได้แสดงบทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียนโดยการแสดงพฤติกรรมที่มี เจตนาดีต่อนักเรียนเป็นที่ตั้ง มีการแสดงความห่วงใยต่อนักเรียน เกรงว่าถ้านักเรียนประพฤติ ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมไม่ควร ก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา จึงได้ตั้งกฎระเบียบข้อ บังคับออกมาให้นักเรียนได้ยึดถือปฏิบัติ และตามมาด้วยการสอดส่องดูแลว่ามีนักเรียนคนใดที่ ละเมิดกฎระเบียบเหล่านั้นหรือไม่ ซึ่งถ้ามีนักเรียนคนใดที่ละเมิดกฎระเบียบเหล่านั้น ครูก็จะ ดำเนินการลงโทษให้นักเรียนได้รู้สึกตัวว่าสิ่งใดควรหรือไม่ควรกระทำ นอกจากนี้ก็ยังคงแสดง ความเป็นครูที่มีเหตุมีผล รู้จักรับฟังเหตุผลของนักเรียนและสนใจในความคิดเห็นของนักเรียน เป็นอย่างดี มีความเข้าใจนักเรียนและสนับสนุนนักเรียนให้ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ส่วน ในชั้นเรียนก็ปรากฏภาพของครูระเบียบว่าเป็นครูที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และ ควบคุมชั้นเรียนเป็นอย่างดี

2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน

บทบาทหน้าที่ของครูระเบียบที่มีต่อครูด้วยกันนั้น ครูระเบียบได้แสดงถึงความเคารพ และความยำเกรงต่อครูระดับผู้บังคับบัญชาคือผู้อำนวยการด้วยการใช้ถ้อยคำและน้ำเสียงที่ แสดงความสุภาพ แต่เมื่อผู้อำนวยการใช้อำนาจโดยไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของ ผู้อื่น และโดยที่ไม่ได้ยึดเอาประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญด้วยนั้น ครูระเบียบก็ยังไม่ได้แสดง ความขัดแย้งหรือความหยาบคายด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงหรือการแสดงกิริยาท่าทางแต่ อย่างไม่ แต่ได้แสดงการถือพ่วงลับหลัง โดยการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อำนวยการ ตรงกัน ข้ามกลับกระทำในสิ่งที่ผู้อำนวยการไม่ยินยอมให้กระทำ ถือเป็นการขัดคำสั่งหรือไม่สนอง นโยบายของผู้บังคับบัญชา เป็นการกระทำที่มีความผิดอย่างรุนแรง เป็นการแสดงพฤติกรรม ที่เรียกได้ว่าขัดแย้งกันอย่าง “สุดขั้ว” คือมีจุดยืนอยู่ที่ปลายขั้วคนละข้างกันนั่นเอง

2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” นี้ ไม่ปรากฏว่าครูระเบียบ ได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคมเลย เพราะเรื่องราวของภาพยนตร์เรื่องนี้มีจุดเน้นที่สำคัญอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลอื่น

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูตัวเอง

จากภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2”

ครูตัวเอง - ครูระเบียบ

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

ครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” เป็นครูคนเดียวที่เหมือนกับครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ดังนั้นจึงมีคุณสมบัติที่เหมือนกับครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่องแรกนั้น กล่าวคือ เป็นครูผู้หญิง มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคนคือยังไม่แก่มากนัก มีความคิดเห็นเป็นของตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองพอสมควร มีความเสียสละ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบต่องาน และการพูดจาที่ชัดเจนยัดคำ

1.2 บุคลิกลักษณะ

การแต่งกายของครูระเบียบที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็จัดว่าเป็นรูปแบบเดียวกันกับในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” คือแต่งกายด้วยชุดที่มีรูปแบบและสีสันสุภาพและเรียบร้อยเหมาะสมแก่กาลเทศะและเหมาะสมแก่ความเป็นครู แต่ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ มีบทบาทของครูระเบียบที่ออกนอกโรงเรียนมากกว่าในภาพยนตร์เรื่องแรก คือมีการไปรับประทานอาหารค่ำกับชายคนรักอยู่ 2-3 ครั้ง การแต่งกายในฉากลักษณะนี้จึงมีรูปแบบและสีสันที่หวือหวามากกว่าการแต่งกายไปทำงานตามปกติ คือออกไปในแนวคล้ายๆ ชุดราตรีที่มีความมั่งคั่งและหวานกว่าปกติ ซึ่งก็เหมาะสมแก่กาลเทศะ

ลักษณะท่าทางของครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็ดูมีความหลากหลาย และมีพัฒนาการมากกว่าในภาพยนตร์เรื่องแรก กล่าวคือเมื่อกำหนดบทบาทให้ครูระเบียบมีความรัก ลักษณะท่าทางก็ออกไปในแนวที่มีความนุ่มนวล ชดช้อย อ่อนหวานเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นแววตา สีหน้า การกะพริบตาถี่ๆ หรือการส่งสายตาวานๆ ให้กับผู้ชายเป็นต้น ซึ่งการกระทำที่กล่าวมานี้เมื่อเป็นการกระทำที่กระทำในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อหน้านักเรียนด้วยแล้ว ก็ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควรที่จะกระทำ ส่วนในฉากที่ครูระเบียบพบว่าตัวเองถูกผู้ร้ายในคราบนักธุรกิจหลอกลวงว่าจะแต่งงานด้วย ก็เกิดความโกรธและไม่โหดอย่างรุนแรง ลักษณะท่าทางที่แสดงออกในฉากนั้นจึงไม่หลงเหลือความสง่างามแบบ

ครูระเบียบที่เคยรักษามาความสว่างมาเกือบตลอดเรื่อง แต่ในฉากจบของเรื่อง ครูระเบียบ ก็กลับมาแสดงลักษณะท่าทางที่มีความเป็นครูเหมือนแต่แรกที่แสดงมา

ในเรื่องการสูบบุหรี่และดื่มสุรา มีภาพปรากฏว่าครูระเบียบดื่มเครื่องดื่มที่จัดว่าเป็น แอลกอฮอล์อยู่ถึง 2 ฉาก แต่เป็นการดื่มนอกเวลางานและนอกโรงเรียน คือเป็นการดื่มที่ร้านอาหารและที่ที่พักของชายคนรัก แต่ไม่ปรากฏว่าครูระเบียบสูบบุหรี่เลย

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

ครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ก็มีเจตคติต่ออาชีพครูในลักษณะที่คล้ายๆ กับในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” กล่าวคือมีความรักนักเรียน อยากให้นักเรียนประสบความสำเร็จ และเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้ว ก็มีความชื่นชมยินดีต่อความสำเร็จนั้น นอกจากนี้ครูระเบียบยังได้แนะนำสั่งสอนนักเรียนในทางที่ถูกที่ควร และถือเกียรติของการเป็นครูอย่างมาก มีความสามารถและมีปฏิภาณไหวพริบดี

แต่ในส่วนที่ว่ามีความรักในอาชีพครู และเห็นว่าอาชีพครูดีนั้น ในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้แสดงให้เห็นว่าครูระเบียบมีความสั่นคลอนไม่มั่นคงในเจตคติที่ดีที่มีต่ออาชีพของตนเองอยู่บ้าง โดยเฉพาะเมื่อเริ่มมีความรักกับผู้ร้ายที่อยู่ในความนำธุรกิจ เมื่อถูกถามว่าคิดจะเป็นครูไปจนตลอดชีวิตหรือ ครูระเบียบตอบอย่างไม่ค่อยมั่นใจนักว่า ถ้าไม่เป็นครูก็ไม่รู้จะไปทำมาหากินด้วยอาชีพอะไร เหมือนว่าการมีอาชีพเป็นครูเป็นทางเลือกที่ค้น คัดค้าน หากความเจริญก้าวหน้าอันใดมิได้ ไม่ใช่คำตอบที่แสดงถึงความภักดีในใจอาชีพครูของตนเท่าที่ควร ซึ่งถ้ามีความพอใจหรือมีเจตคติที่มั่นคงต่ออาชีพของตนก็อาจจะย้อนถามกลับไปได้ว่า -ทำไมหรือ ถ้าคิดจะเป็นครูไปจนตลอดชีวิตนี้เป็นเรื่องเสียหายไม่ใช่อะไรหรือ

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของครูระเบียบที่มีต่อนักเรียนในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ เป็นบทบาทที่ครูระเบียบแสดงความห่วงใยนักเรียนเป็นอย่างมาก มีเจตนาดีต่อนักเรียนเป็นที่ตั้ง มีการดูแลนักเรียนในเรื่องปกติทั่วไป เช่นเรื่องการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การประพฤติปฏิบัติในกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน และเมื่อมีการละเมิดกฎระเบียบข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ ครูระเบียบก็จะลงโทษนักเรียนผู้กระทำผิดด้วยวิธีการต่างๆ นานา เพื่อให้เข็ดหลาบและไม่กล้าประพฤติผิดอีก ซึ่งในลักษณะเช่นนี้ก็ไม่ผิดจากที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” เท่าใดนัก นอกจากนี้ก็มีเรื่องการเอาใจใส่ปัญหาของนักเรียนเป็นอย่างดี คือได้มีการสอดส่องพฤติกรรมของนักเรียนอย่างทั่วถึงและใกล้ชิดจึงได้สังเกตเห็นว่ามีนักเรียนบางคนก็แสดงพฤติกรรมคล้ายคนคิดยาเสพติด และใส่ใจในการหาทางปกป้องนักเรียนให้พ้นจากภัยอันตรายของยาเสพติด

2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน

ตัวละครครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ นอกจากครูระเบียบแล้วก็มีเพียงครูไปยาลเพียงคนเดียวเท่านั้น ซึ่งครูไปยาลนี้เป็นครูผู้ชายที่มีอายุน้อยกว่าครูระเบียบ และยังมีระดับหน้าที่การงานที่ต่ำกว่าครูระเบียบ ภาพที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อกันระหว่างครูทั้ง 2 คนนี้ก็คือ บทบาทที่ครูระเบียบแสดงเป็นครูผู้ใหญ่ ที่จำเป็นต้องขอร้องให้ครูผู้น้อยช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้อำนวยการโรงเรียนไม่อยู่ ครูระเบียบต้องรับหน้าที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการแทน ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งต้องคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ จึงได้ขอให้ครูไปยาลช่วยรับภาระในการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายปกครองแทนเป็นการชั่วคราว ในบทบาทการเป็นครูผู้ใหญ่นี้ ครูระเบียบก็ได้แสดงถึงความมีอำนาจโดยการใช้คำพูดและน้ำเสียงที่แข็งและห้วนเล็กน้อย ไม่ถึงกับไม่สุภาพ หรือวางอำนาจจนเกินไป

แต่เนื่องจากได้กำหนดให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นเล็กน้อย ทำให้ครูระเบียบเกิดการเข้าใจผิดขึ้นว่าครูไปยาลมีความรู้สึกชอบพอคูระเบียบ จากจุดนั้นทำให้ครูระเบียบเปลี่ยนแปลงท่าทีคือไม่ได้แสดงความมีอำนาจโดยการใช้ถ้อยคำห้วนๆ หรือน้ำเสียงที่แข็งๆ เหมือนในตอนแรกที่ครูทั้ง 2 คนพบกันเพื่อสั่งงาน แต่เป็นการแสดงระดับความสัมพันธ์ที่เท่ากันมากขึ้น คือเป็นระดับความสัมพันธ์ที่ครูระเบียบให้ความเป็นกันเองกับครูไปยาลมากขึ้น

2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

- บทบาทหน้าที่ของครูระเบียบที่มีต่อนักเรียนโรงเรียนอื่น

เนื่องจากในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ มีตัวละครนักเรียนข้างกลที่เป็นนักเรียนโรงเรียนอื่นคือไม่ได้เป็นนักเรียนของครูระเบียบปรากฏอยู่ด้วย ดังนั้นตามหลักแล้วครูระเบียบจึงไม่มีสิทธิ์ใดๆ ที่จะอบรม ตักเตือน สั่งสอน หรือลงโทษนักเรียนคนนั้น แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้นักเรียนข้างกลคนนั้นต้องมามีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนของครูระเบียบ ครูระเบียบไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนอะไร เพราะรู้สึกว่าไม่มีสิทธิ์ จึงได้แค่บอกนักเรียนข้างกลคนนั้นไปว่าไม่ให้มายุ่งกับนักเรียนของครูระเบียบอีก และในตอนที่ครูระเบียบเชื่อว่านักเรียนข้างกลคนนั้นเป็นผู้มีส่วนช่วยในขบวนการค้ายาเสพติด ครูระเบียบได้คิดประกาศห้ามนักเรียนของครูระเบียบทุกคนว่าไม่ให้คบหายุ่งเกี่ยวกับนักเรียนข้างกลคนนั้นเป็นอันขาด เมื่อได้เห็นนักเรียนข้างกลคนนั้นเข้ามาพบนักเรียนของครูระเบียบถึงในโรงเรียน ครูระเบียบก็ได้แสดงความเป็นปฏิปักษ์ต่อนักเรียนข้างกลคนนั้นอย่างชัดเจน คือห้ามไม่ให้นักเรียนข้างกลคนนั้นมาที่โรงเรียนของครูระเบียบอีก ถ้าหากได้พบนักเรียนข้างกลคนนั้นมาที่โรงเรียนอีก ครูระเบียบก็จะเรียกตำรวจให้จัดการตามกฎหมาย แต่ในที่สุดเมื่อความจริงเรื่องผู้ร้ายในคราบน้ำกฐกิจถูกเปิดเผยโดยนักเรียนข้างกลคนนั้น ครูระเบียบก็ไม่ได้แสดงความเป็นปฏิปักษ์กับนักเรียนข้างกลคนนั้นอีก หากมีความยินดีที่นักเรียนข้างกลคนนั้นกับนักเรียนของครูระเบียบที่เคยมีเรื่องบาดหมางกัน สามารถคืนดีกันและเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันได้

- บทบาทหน้าที่ของครูระเบียบที่มีต่อเพื่อนเก่าผู้ซึ่งกลายเป็นผู้ร้าย

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ได้กำหนดให้ครูระเบียบได้มาพบกับผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเคยเป็นเพื่อนกันในสมัยที่เป็นนักเรียน แต่บุคคลผู้นี้ในปัจจุบันได้กลายเป็นพวกมิจฉาชีพ คือเป็นหัวหน้าแก๊งค์ยาบ้าซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะเจาะตลาดซึ่งก็คือนักเรียนของครูระเบียบนั่นเอง ครั้นเห็นว่าครูระเบียบเป็นอุปสรรคสำคัญในการเจาะตลาดกลุ่มเป้าหมาย จึงได้วางแผนการชั่วร้ายโดยการอาศัยความเป็นเพื่อนเก่าในอันที่จะหลอกลวงครูระเบียบเพื่อจัดการให้ครูระเบียบได้พ้นจากการเป็นอุปสรรคในการค้ายาบ้าในโรงเรียน

ในขณะที่ครูระเบียบยังไม่ทราบโฉมหน้าที่แท้จริงของผู้ชายคนนี้ ครูระเบียบก็ได้แสดงบทบาทหน้าที่ของเพื่อนที่ดีที่มีต่อผู้ชายคนนี้ด้วยความจริงใจ ถึงขนาดให้ความช่วยเหลือเมื่อเขาบอกว่ากำลังมีปัญหาทางธุรกิจ ต้องการเงินเป็นจำนวนมากเพื่อค่าธุรกิจของเขาไม่ให้ประสบความหายนะ แต่เมื่อความจริงปรากฏ ครูระเบียบได้เห็นโฉมหน้าที่แท้จริงของผู้ชายคนนี้ ครูระเบียบก็ได้แสดงบทบาทความเป็นศัตรูกับผู้ชายคนนี้อย่างเปิดเผย โดยเริ่มจากการใช้คำพูดตำหนิและตามมาด้วยการต่อสู้กับผู้ชายคนนี้ จนในที่สุดผู้ร้ายก็พ่ายแพ้ไป ครูระเบียบสามารถปกป้องนักเรียนให้พ้นจากภัยอันตรายของยาเสพติดได้สำเร็จ

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูตัวเอง
จากภาพยนตร์เรื่อง "ครูหัวใจร้าย"

ครูตัวเอง - ครูไหว

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

ครูไหวเป็นครูผู้หญิง ในเรื่องของอายุ ปรากฏว่าภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่แสดงถึงชีวิตของครูไหว จึงได้แสดงภาพของครูไหวตั้งแต่วัยสาวจนกระทั่งถึงวัยชรา เป็นคนที่มีเจตนาดีต่อนักเรียนเป็นที่ตั้ง มีความประพฤติดีงาม มีความเมตตากรุณาและความเสียสละ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมาก มีระเบียบและวินัยในตนเองสูง และจากปริบทที่ปรากฏในภาพยนตร์ยังพบด้วยว่าครูไหวเป็นคนที่มีความสุขภาคี มาทำงานเป็นเนืองนิตย์ คือไม่เคยขาดสอนเลย แม้จะเจ็บป่วยไปบ้าง ซึ่งก็ถือได้ว่าครูไหวมีความรับผิดชอบต่องานเป็นอย่างมาก มีความตรงต่อเวลาถึงขนาดที่ผู้คนในอำเภอสามารถยึดเอาการปรากฏตัวของครูไหวในขณะเดินไปโรงเรียนในตอนเช้าแทนการดูเวลาจากนาฬิกาได้ เช่นว่า ถ้าตนนบ้านนี้เห็นครูไหวเดินผ่านบ้านในเวลาเช้า ก็จะเป็นเวลา 7.00 น. อย่างแน่นอนเช่นนี้ทุกวัน เป็นต้น นอกจากนี้การพูดจาของครูไหวก็ชัดถ้อยชัดคำ

1.2 บุคลิกลักษณะ

บุคลิกลักษณะของครูไหวในด้านการแต่งกาย พบว่าครูไหวแต่งกายด้วยชุดที่มีลักษณะคล้ายเครื่องแบบคือเสื้อแขนยาวสีขาวและกระโปรงสีน้ำเงิน-กรมท่า ตั้งแต่ฉากแรกที่เข้าสอนใน

ชั้นจนกระทั่งฉากสุดท้ายที่เดินทางกลับจากการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในจังหวัด ทั้งๆที่โรงเรียนที่ครูไหวไปสอนอยู่นั้น ก็ไม่ได้มีการออกกฎระเบียบบังคับให้ครูต้องแต่งกายด้วยเครื่องแบบ (สังเกตจากปริบทว่าในโรงเรียนเดียวกันนั้นก็ยังมีครูที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันและรูปแบบแตกต่างออกไป) จัดได้ว่าครูไหวเป็นครูที่ตั้งกฎในเรื่องการแต่งกายให้กับตนเองตั้งแต่เริ่มแรกที่มาทำหน้าที่เป็นครู และก็ได้อุปปฏิบัติตามกฎที่ตนเองได้ตั้งขึ้นนั้นอย่างเคร่งครัดโดยตลอด

ในส่วนของลักษณะท่าทางของครูไหวก็เป็นลักษณะท่าทางที่สง่างามอยู่เสมอ ไม่ว่าจะ เป็นท่าทางในการสอน และที่เน้นมากที่สุดก็คือลักษณะท่าทางในการนั่ง ครูไหวจะนั่งหลังตรง อยู่เสมอ และก็มีความรู้สึกว่าตนเองนั่งหลังตรงมาโดยตลอด จนเมื่อถึงคราวที่ป่วย มีความเจ็บปวดเกิดขึ้นจนไม่สามารถทรงตัวให้นั่งหลังตรงอยู่ได้ จึงถูกทักว่านั่งหลังโกง ครูไหวจะ แสดงความไม่พอใจเป็นอย่างมาก เพราะมีความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองมาตลอดเวลาว่าตนเอง นั่งหลังตรงมาตลอดชีวิต ไม่เคยมีเวลาใดเลยที่เผลอนั่งหลังโกงอย่างที่มีคนบอก นอกจากนี้ กิริยาของครูไหวในยามชราซึ่งเป็นที่น่าเกรงขามสำหรับนักเรียนก็คือ กิริยาการมองลอดแว่น สายตา ซึ่งตามความเป็นจริงก็คือ คนชรามักมีความผิดปกติของสายตาเป็นแบบสายตายาว ไม่สามารถมองสิ่งที่อยู่ใกล้ได้ชัดเจน แต่มองสิ่งที่อยู่ไกลได้ชัดกว่า การสวมแว่นสายตายาว หรือสายตาคนแก่ นั้น จึงช่วยให้สามารถมองเห็นสิ่งที่อยู่ใกล้ได้อย่างชัดเจน แต่เมื่อต้องการจะ มองไกลๆ ก็จำเป็นต้องมองลอดแว่นสายตาเพื่อให้เห็นสิ่งที่อยู่ไกลๆ ได้ชัด กิริยาการมองลอด แว่นจึงสื่อถึงความชราภาพของผู้กระทำกิจยานั้น ความเป็นผู้ชราของครูก็มักจะควบคู่ไปกับ ความครุร้าย ความโหด ความน่ากลัวในสายตาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่เป็น เด็กเล็กๆ ด้วย นอกจากนี้ก็ไม่ปรากฏภาพว่าครูไหวสูบบุหรี่หรือดื่มสุราเลย

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

ครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นี้จัดว่าเป็นครูที่มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครูเป็น อย่างมาก กล่าวคือครูไหวมีศรัทธาในการเป็นครูอย่างเต็มเปี่ยม โดยจะเห็นได้จากการเสียสละ ความสุขสบายในเมืองหลวงไปเป็นครูในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ มีเจตนาที่ดีต่อนักเรียน เป็นที่ตั้ง มีความรักนักเรียน ปรารถนาจะให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จ และเมื่อนักเรียน ประสบความสำเร็จแล้ว ก็มีความชื่นชมยินดีในความสำเร็จนั้น เป็นครูที่ขยันและมีความตั้งใจ ในการสอน มีความรู้รอบตัวดี ในเรื่องของภารกิจวิญญานของความเป็นครูนั้น ปรากฏว่าครู ไหวมีจิตวิญญานของความเป็นครูอย่างสูงอยู่เสมอ การกระทำสิ่งใดๆ แม้ว่าจะอยู่นอกเขตรั้ว โรงเรียนไปแล้วก็ตาม ครูไหวก็คิดอยู่ตลอดเวลาว่าตนเองจะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีของ นักเรียนเสมอ มักสอนในส่วนที่เป็นการศึกษาปฏิบัติด้วยการลงมือปฏิบัติให้นักเรียนได้เห็นจริงๆ แล้ว ให้นักเรียนปฏิบัติตาม(การสอนโดยการสาธิต) มีความรู้สึกว่าการเป็นครูนั้นไม่ใช่เป็นแต่เฉพาะ ที่โรงเรียน แต่ต้องเป็นครูอยู่ตลอดเวลา คิดอยู่ตลอดเวลาว่าการเป็นครู ก็คือการเป็นแม่พิมพ์ที่ ดีของนักเรียน ถ้าพลังผลกระทบบางสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร นักเรียนได้เห็นก็อาจเอาอย่างได้

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

ครูไหวได้แสดงบทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียนคือ แสดงถึงการเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในห้องเรียนขณะที่กำลังสอนหรือนอกห้องเรียนก็ตาม สถานการณ์ในห้องเรียนนั้นก็เช่นว่า ในขณะที่ครูไหวกำลังสอนหนังสืออยู่นั้น ก็สามารถเห็นได้ว่ามีนักเรียนคนไหนที่ไม่ตั้งใจเรียนบ้าง มีใครกำลังวาดรูปเล่น มีใครกำลังแอบกินขนม หรือใครกำลังเอาเส้นผมของตัวเองเข้าปากแล้วดูดเล่น ครูไหวก็จะเห็นหมด ส่วนสถานการณ์นอกห้องเรียน ครูไหวก็สามารถทราบได้ว่ามีนักเรียนคนไหนสูบบุหรี่ในเวลาพัก

การวางตัวของครูไหวกับนักเรียนนั้นก็ถือว่าวางตัวได้เหมาะสมมาก คือไม่แสดงความเป็นกันเองจนเกินไป จนนักเรียนเกิดการ “ตาม” ไม่เคารพเชื่อฟัง เมื่อวางตนได้เช่นนี้ นักเรียนจึงมีความเกรงใจ และกลัวครูไหวมาก ไม่กล้าที่จะทำอะไรผิดต่อหน้า

บทบาทของครูไหวที่มีต่อนักเรียนนั้น นอกจากการสอนทางวิชาการและการอบรมทางด้านความประพฤติแล้ว ครูไวยังแสดงบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ด้วยในกรณีที่นักเรียนอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก เช่นถูกเพื่อนขโมยเงิน หรือจำเป็นต้องใช้เงินที่ไม่บริสุทธิ์ซึ่งพี่ชายของนักเรียนได้มาจากการพนัน ครูไหวก็ยินดีที่จะออกเงินให้นักเรียนเพื่อจะได้นำไปใช้แทนเงินที่ถูกขโมยหรือแทนเงินที่ไม่บริสุทธิ์นั้น

แต่บทบาทที่คงจะประทับใจนักเรียนมากที่สุดก็คือบทบาทของการเป็นผู้พิพากษาคัดความผิดของนักเรียน ซึ่งมักจะลงเอยในรูปแบบการลงโทษในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการล้างปากด้วยสบู่ ยืนกางแขนหน้าชั้น หรือคัดลายมือ ก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษด้วยการให้นักเรียนล้างปากด้วยสบู่ นั้น ถือเป็นเอกลักษณ์อย่างอีกหนึ่งของครูไหวเลยทีเดียว (นอกจากบุคลิกของครูไหวที่ว่าเหมือนนกกระยางขายาวสูงโย่งโก๊ะ เดินทวนซาละเปาไว้บนหัว และมองลอดแว่นตุนักเรียน)

2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ปรากฏว่านอกจากครูไหวแล้ว ก็มีครูอีก 2 คนคือ ครูอ่วมซึ่งเป็นครูผู้ชายซีเมา อารมณ์ดี และครูใหญ่ซึ่งเป็นครูผู้ชายที่มีท่าทางเจ้าชู้ ทุ้มทุ้ม

ครูอ่วมนั้นเป็นครูระดับเดียวกับครูไหว ถือเป็นครูผู้ช่วยด้วยกัน บทบาทที่ครูไหวมีต่อครูอ่วมนั้น ไม่มีลักษณะพิเศษแต่อย่างใด มีอยู่เพียงเล็กน้อยในฉากที่ครูไหวไปรายงานตัวต่อครูใหญ่เพื่อเข้าทำงานเป็นครูที่โรงเรียน ครูอ่วมได้เสริมคำพูดของครูใหญ่ที่พูดเป็นเชิงเกี้ยวครูไหวว่าตัวครูใหญ่นั้นเป็นคนโสด อยู่ตัวคนเดียว โดยครูอ่วมได้พูดว่าตัวครูอ่วมเองก็เป็นโสด อยู่ตัวคนเดียวเหมือนกัน เป็นเชิงว่าจะเกี้ยวครูไหวด้วย แต่ครูไหวก็ไม่ได้แสดงท่าทีอะไรทั้ง

นั้นไม่ว่าจะในด้านบวกหรือด้านลบก็ตาม ถือว่าครูไหวมีความฉลาดในการรักษาทำที่ที่เป็นมิตร และไม่สร้างศัตรูด้วย

ส่วนบทบาทหน้าที่ของครูไหวที่มีต่อครูใหญ่ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้แสดงให้เห็นใน ด้านสายการปฏิบัติงานเลย นอกจากการแสดงออกของครูไหวในฉากที่เข้าไปรายงานตัวก็ แสดงให้เห็นว่าครูไหวเป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่เป็นอย่างดี ส่วนในฉากหนึ่งที่ครูใหญ่เข้าไป เกี่ยวครูไหวในห้องพักครู ครูไหวก็ได้แสดงถึงการปกป้องตนเองและรักษาหน้าของครูใหญ่ ไว้ในขณะเดียวกันด้วย คือพูดจาถ่อมตนตามมารยาท และในเวลาเดียวกันก็รู้จักเอาตัวรอด ด้วยการหลบหลีกท่าทีของครูใหญ่ที่ทำท่าเจ้าชู้กับครูไหวได้ เป็นความฉลาดของครูไหวที่ แสดงออกมาอีกครั้งหนึ่ง

2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

-บทบาทหน้าที่ของครูไหวที่มีต่อเพื่อนเก่าที่เป็นนายแพทย์

เพื่อนเก่าของครูไหวผู้นี้เป็นนายแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำอำเภอเดียวกันกับครูไหว การได้พบกันอีกครั้งหนึ่ง ทำให้นายแพทย์ผู้นี้มีความรู้สึกที่เริ่มมีความรู้สึกต่อครูไหวมากเกินไปกว่าความเป็นเพื่อนที่เคยมีให้มาในอดีต เขาได้แสดงท่าทีให้ครูไหวได้รับรู้ แต่ครูไหวก็แสดง ท่าทีว่าไม่ยอมรับรู้ แม้เมื่อนายแพทย์หนุ่มขอมมาเป็นแขกรับประทานอาหารเย็นด้วย ครูไหวก็ ปฏิเสธอย่างนุ่มนวลว่าการให้ผู้ชายเข้าบ้านนั้นเป็นสิ่งที่ครูไหวไม่คิดจะทำ เนื่องจากเกรงว่าถ้า นักเรียนมาเห็นเข้าก็จะเกิดการเข้าใจผิดได้ เมื่อนายแพทย์ถามอย่างอ่อนใจว่าทำไมจึงต้อง เกรงครັคถึงเพียงนั้น ครูไหวตอบเพียงสั้นๆ ว่า ครูที่ดีต้องทำตัวเป็นแม่พิมพ์ของนักเรียน ในที่สุดความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งสองจึงเป็นได้แค่เพียงเพื่อนที่ดีต่อกัน เพราะครูไหวเป็นคนปิด ทางไปสู่การมีความสัมพันธ์ที่มากเกินไปกว่านั้น

เมื่อคนทั้งสองได้พบกันอีกครั้ง เมื่อเวลาได้ผ่านไปถึง 35 ปี สถานภาพที่ทั้งสองคนมี อยู่ก็คือสถานภาพของความเป็นนายแพทย์กับคนไข้ นั่นคือครูไหวได้ล้มเจ็บและต้องอาศัยนาย แพทย์เพื่อนเก่าผู้นี้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องการผ่าตัด บทบาทหน้าที่ก็คือครูไหวจะต้องเชื่อ ฟังนายแพทย์ผู้นี้ทุกอย่าง ซึ่งเป็นบทบาทที่ต่างจากในครั้งที่ครูไหวยังเป็นสาวอยู่อย่างสิ้นเชิง

-บทบาทหน้าที่ของครูไหวที่มีต่อนางพยาบาล

ในช่วงที่ครูไหวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลประจำอำเภอนั้น มีอยู่ฉากหนึ่งที่ครูไหว จะต้องพบกับนางพยาบาลคนหนึ่ง ซึ่งเป็นหัวหน้านางพยาบาลในโรงพยาบาลนั้น นาง พยาบาลคนนี้ไม่เคยเป็นนักเรียนของครูไหวมาก่อน จึงไม่มีความรู้สึกว่าจะต้องเกรงหรือกลัว ครูไหว เหมือนอย่างคนที่เคยเป็นนักเรียนของครูไหวรู้สึก บทบาทของครูไหวที่แสดงต่อนาง พยาบาลคนนี้ก็คือบทบาทของคนไข้ที่ไม่ค่อยจะขรรคมคานัก คือแสดงความคือ ความไม่พอใจ เหมือนเด็กที่เอาแต่ใจตัวเอง เช่นเมื่อตอนที่นางพยาบาลเสนอตัวว่าจะช่วยถอดเสื้อให้ ครูไหว

คือเพราะคิดว่าตนยังมีความสามารถที่จะถอดเสื้อเองได้ แต่เมื่อพบว่าไม่สามารถที่จะถอดเสื้อ
 ตัวเอง จึงต้องยอมจำนนให้นางพยาบาลช่วย เมื่อนางพยาบาลบอกครูไหวว่าอย่านั่งหลังโกง
 ครูไหวถึงเสียงแข็งว่าตนไม่เคยนั่งหลังโกงเลยตลอดชีวิต นางพยาบาลกลับย้อนครูไหวว่า ก็
 ครูไหวกำลังนั่งหลังโกงอยู่นี่ไง คือไม่ยอมอ่อนให้เหมือนที่นายแพทย์ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของครูไหว
 ยอมอ่อนให้เป็นการทอนหน้าว่า -เฮ้ย ไม่โกงก็ไม่โกง- คือรู้สึกอึดอัดที่จะเอียงเอาเป็นเอาตายว่า
 จริงๆ แล้วครูไหวกำลังนั่งหลังโกง และเมื่อตอนที่นางพยาบาลพูดผิด ครูไหวก็บอกให้แก้คำพูด
 เสียใหม่ให้ถูกต้อง คือเป็นการแสดงจิตวิญญานครูไหวที่ได้พบอะไรผิดเป็นต้องแก้ให้ถูกต้องเสมอ
 แต่เนื่องจากนางพยาบาลไม่ใช่นักเรียนของครูไหว จึงไม่ยอมแก้คำพูดตามที่ครูไหวสั่ง เรียก
 ได้ว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างครูไหวกับนางพยาบาลไม่ค่อยจะดีเท่าไรนัก

-บทบาทหน้าที่ของครูไหวที่มีต่อผู้ปกครองนักเรียน และพระภิกษุสงฆ์

ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของครูไหวที่มีต่อผู้ปกครองนักเรียน และพระภิกษุสงฆ์นี้ ไม่ได้
 ปรากฏมีโดยตรง แต่วิเคราะห์ได้จากปฏิกริยาสะท้อนกลับ (Feedback) คือจากประโยคที่ผู้
 ปกครองนักเรียนและพระภิกษุสงฆ์พูดถึงครูไหว

ปฏิกริยาสะท้อนกลับที่มาจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อครูไหว แบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง
 เวลาคือ ในช่วงที่ครูไหวเพิ่งมาเป็นครูใหม่ๆ กับในช่วงที่ครูไหวอยู่ในวัยชราแล้ว ในช่วงที่ครู
 ไหวเพิ่งมาเป็นครูใหม่ๆ ผู้ปกครองนักเรียนที่ปรากฏในเรื่องมีเพียงคนเดียวเท่านั้น เป็นผู้ชาย
 ไทยเชื้อสายจีน พูดไทยไม่ชัด เป็นพ่อของนักเรียนคนหนึ่งของครูไหว แสดงความคิดเห็น
 เกี่ยวกับครูไหวว่า การที่ครูไหวลงโทษนักเรียนที่สูบบุหรี่นั้นเป็นการลงโทษที่ถูกต้องแล้ว
 สมควรแล้ว ส่วนในช่วงที่ครูไหวอยู่ในวัยชราแล้ว ผู้ปกครองคนเดิมซึ่งได้กลายเป็นปู่ของ
 นักเรียนของครูไหว ได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันข้ามกับความคิดเห็นที่ได้แสดงไว้เมื่อตอน
 แรก คือได้แสดงความคิดเห็นว่า การลงโทษของครูไหวที่กระทำกับหลานสาวของคนนั้นเป็น
 การลงโทษที่รุนแรงเกินไป โหดร้ายทารุณกับเด็กเกินไป ซึ่งปฏิกริยาตรงนี้ไม่น่าจะใช้เป็นตัว
 ปงชี้ว่าครูไหวในวัยชรามีความโหดร้ายทารุณมากกว่าครูไหวในวัยสาวได้ เพราะมีอคติเข้ามา
 เป็นปัจจัยเบี่ยงเบน เนื่องจากในครั้งแรกนั้นนักเรียนคนที่ถูกครูไหวลงโทษไม่ใช่ลูกชายของผู้
 ปกครองคนนี้ ความรู้สึกจึงแตกต่างกับในครั้งหลังที่ปรากฏว่านักเรียนคนที่ถูกครูไหวลงโทษ
 นั้นเป็นหลานสาวของเขา ความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการลงโทษจึงเกิดขึ้น และเกิดอย่าง
 รุนแรงด้วย

ส่วนปฏิกริยาสะท้อนกลับที่พระภิกษุรูปหนึ่งมีต่อครูไหวก็คือ เมื่อข่าวการเจ็บป่วยของ
 ครูไหวได้แพร่สะพัดไปทั้งอำเภอ จนล่วงรู้ไปถึงพระภิกษุซึ่งดูท่าทีว่าจะเป็นพระชั้นผู้ใหญ่ในวัด
 ประจำอำเภอนั้น พระภิกษุรูปนั้นจึงได้ออกมายืนรอคักพบนายแพทย์คนหนึ่งซึ่งเป็นศิษย์เก่า
 ของครูไหว เพื่อจะถามถึงอาการของครูไหวว่าเป็นอย่างไร จากคำพูดของพระภิกษุรูปนั้น
 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ครูไหวเป็นคนดี เป็นคนที่มีความหมายและความสำคัญเป็นอย่างมาก

สำหรับทุกๆ คนในอำเภอนั้น แม้กระทั่งพระภิกษุก็ยังให้ความสำคัญกับครูไหวอย่างมาก ด้วยการแสดงความห่วงใย แสดงความหวังว่าครูไหวจะหายป่วย และจะขอมีส่วนร่วมในการช่วยให้ครูไหวหายป่วยด้วยการทำสมาธิวิปัสสนา แผ่เมตตาให้ครูไหว ซึ่งถือเป็นความเมตตากรุณาอย่างสูงที่พระภิกษุจะได้แผ่เมตตาให้ นอกจากนั้นพระภิกษุรูปเดียวกันนี้ก็ยังแสดงความห่วงใยเลยไปถึงว่าถ้าครูไหวจะต้องตายลงจากการเจ็บไข้ได้ป่วยครั้งนี้ ทางพระภิกษุรูปนี้ก็จะรับเป็นภาระในการจัดการศพให้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโลงศพ หรือเรื่องการเผาศพก็ตาม

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูตัวเอก

จากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี”

ครูตัวเอก - อาจารย์วารี

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

อาจารย์วารีเป็นครูผู้หญิง อายุประมาณไม่เกิน 22 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 และมาฝึกสอนตามหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ทำหน้าที่แสดงออกมานั้นแสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองค่อนข้างสูง มีความสุภาพ อ่อนโยน มีมารยาทงาม มีระเบียบวินัยดี มีความยุติธรรม พุดจาชัดถ้อยชัดคำ มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบดี

1.2 บุคลิกลักษณะ

การแต่งกายของอาจารย์วารีนั้น ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าอาจารย์วารีมีสถานภาพเป็นนิสิตฝึกสอน การแต่งกายจึงเป็นชุดนิสิตตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งก็เป็นการแต่งกายที่เรียบร้อย สุภาพ และเหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง ส่วนลักษณะท่าทางของอาจารย์วารีเป็นลักษณะท่าทางที่สง่างามสมกับความเป็นครู เป็นคนร่าเริง แจ่มใส มีเสน่ห์ ดึงดูดความสนใจ มองโลกในแง่ดี และไม่ปรากฏว่าอาจารย์วารีสูบบุหรี่หรือดื่มสุราเลย

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

อาจารย์วารีมีแสดงถึงเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูพอสมควร มีความรักนักเรียนปรารถนาจะให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จ และเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้ว ก็มีความชื่นชมยินดีในความสำเร็จของนักเรียน มีจรรยาบรรณที่ดี ให้คำแนะนำแก่นักเรียนในทางที่ถูกที่ควร เช่นว่าเมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับพ่อและนำปัญหานั้นมาขอคำแนะนำจากอาจารย์วารี ปรากฏว่าอาจารย์วารีไม่ได้แนะนำในเชิงเข้าข้างนักเรียน หรือข้างพ่อของนักเรียน น่าจะเป็นเพราะเล็งเห็นว่า การให้คำแนะนำโดยเข้าข้างนักเรียนเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องนัก เหมือนจะเป็นการหาคะแนนนิยมจากนักเรียน หรือเป็นการทำตัวให้นักเรียนชอบเพื่อผลประโยชน์ในเรื่องการฝึกสอน ส่วนการให้คำแนะนำโดยเข้าข้างพ่อของนักเรียน ก็ไม่ใช่สิ่งที่ควรทำ เพราะจะกลายเป็นว่าสร้างความรู้สึกให้นักเรียนคนนั้นรู้สึกว่าเป็นโลกนี้หาใครที่อยู่ข้างเดียวกับเขาไม่ได้

อีกแล้ว มีแต่คนเข้าข้างพ่อซึ่งในขณะนั้นเขาย่อมมีความรู้สึกที่พ่ออยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับเขาอยู่แล้ว การแนะนำของอาจารย์วาริเป็นการแนะนำให้นักเรียนมีมุมมองปัญหาที่กว้างขึ้นและมองในลักษณะเอาใจเขามาใส่ใจเรา แนะนำให้ใช้สติปัญญาคิดหาหนทางในการแก้ปัญหาเอง ซึ่งเป็นวิธีที่ถูกต้องกว่าการแนะนำหนทางในการแก้ปัญหาให้โดยตรงเลย

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

บทบาทหน้าที่ที่อาจารย์วาริมีต่อนักเรียนนอกเหนือจากหน้าที่การสอนแล้ว บทบาทหน้าที่ที่เห็นเด่นชัดมากที่สุดก็คือบทบาทในการเป็นที่ปรึกษาปัญหาของนักเรียน และการเป็นผู้ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนอยู่ในสถานการณ์วิกฤติ นักเรียนที่มีปัญหาและนำปัญหามาปรึกษาอาจารย์วารินั้นเป็นนักเรียนชายที่มีความชื่นชมในตัวอาจารย์วาริเป็นอย่างมาก นอกจากจะชื่นชมในความสวยงามและความน่ารักของอาจารย์แล้ว ก็ยังชื่นชมในความเก่งของอาจารย์ด้วยว่า อาจารย์ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ที่จุฬาย (เป็นคำนิยมของนักเรียนส่วนมากกว่าคนที่เรียนจุฬาย มักเป็นคนเก่ง) เมื่อนักเรียนคนนี้มีปัญหากับพ่อของเขา เขาจึงได้นำปัญหานั้นมาปรึกษากับอาจารย์วาริ ซึ่งอาจารย์วาริก็ได้ให้คำแนะนำที่ดีแก่นักเรียนคนนั้น และในขณะที่นักเรียนคนเดียวกันนี้ประสบปัญหาอย่างรุนแรงถึงขั้นวิกฤติถึงขนาดตัดสินใจหนีออกจากบ้าน และไม่ได้ไปสอบที่โรงเรียน อาจารย์วาริก็รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือด้วยการอาสาเป็นผู้ไปค้ำหาตัวและหว่านล้อมให้นักเรียนคนนั้นกลับบ้านและกลับไปสอบที่โรงเรียนด้วย ซึ่งอาจารย์วาริก็ทำได้สำเร็จ คือทำให้นักเรียนคนนั้นได้คิดและกลับใจได้

ในส่วนนักเรียนคนเดียวกันนี้ เขาเคยแสดงความรู้สึกกับเพื่อนๆ ของเขาว่า เขามีความรู้สึกที่เกินเลยความเป็นครูเป็นศิษย์กับอาจารย์วาริ แต่ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์ก็ไม่ได้ปรากฏภาพที่นักเรียนคนนั้นแสดงกิริยาอาการอะไรต่อหน้าอาจารย์วาริที่จะเป็นการบ่งชี้อย่างชัดเจนถึงความรู้สึกเช่นนั้น และอาจารย์วาริเองก็ไม่ได้แสดงกิริยาใดๆ ที่เป็นการรับรู้ หรือตอบสนองต่อความรู้สึกของนักเรียนคนนั้นในลักษณะที่เกินเลยความเป็นครูเป็นศิษย์เลยเช่นกัน

2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” ปรากฏว่ามีครูตัวประกอบอยู่หลายคนด้วยกัน แต่ที่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กับอาจารย์วาริซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้นมีเพียงคนเดียวเท่านั้น คืออาจารย์ปราณี ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำชั้น ม.6/2 ตัวจริง และเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงของอาจารย์วาริอีกด้วย อาจารย์วาริได้แสดงความอ่อนน้อมต่ออาจารย์ปราณีอย่างจริงจัง กับทั้งยังแสดงน้ำใจไม่ดูค้ายในการช่วยเหลืออาจารย์ปราณีในการทำงาน เช่นในการคุมสอบอาจารย์วาริก็ได้เสนอตัวเข้าช่วยเหลือด้วยการช่วยแจกข้อสอบ และช่วยคุมสอบด้วย

2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ปรากฏบทบาทหน้าที่ของอาจารย์วาริที่มีต่อบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเลย เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่มุ่งเน้นสาระสำคัญที่นักเรียนกับครูมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นหนักไปที่เรื่องราวของนักเรียนที่มีปัญหา และส่วนที่เน้นรองลงมาก็คือบทบาทของครูที่ช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหา นั่น แต่ถ้าจะกล่าวถึงในทางอ้อม ก็อาจกล่าวได้เพียงว่าการที่อาจารย์วาริช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาหระหว่างนักเรียนกับพ่อของเขา ก็เท่ากับว่าอาจารย์วาริได้ช่วยเหลือพ่อของนักเรียนด้วย เพื่อให้ได้ครอบครัวอันอบอุ่นกลับคืนมา ช่วยลดปัญหาสังคมไปด้วยในเวลาเดียวกัน

วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของครูตัวเอก

จากภาพยนตร์เรื่อง "อนึ่ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2"

ครูตัวเอก - มาสเตอร์เรวัตติ

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

มาสเตอร์เรวัตติมีคุณสมบัติส่วนตัวคือเป็นครูผู้ชาย มีอายุอยู่ในวัยก่อนวัยกลางคน คือประมาณ 30 - 35 ปี มีความเชื่อมั่นในตนเองค่อนข้างสูง มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น มีระเบียบวินัยดี โดยรวมแล้วเป็นครูที่มีความยุติธรรมกับนักเรียนนอกเว้นในบางฉากที่นักเรียน 2 คนมีปัญหากับโดยที่นักเรียนคนหนึ่งหาเรื่องนักเรียนอีกคนหนึ่ง นักเรียนคนที่ถูกหาเรื่องไม่ได้มีความผิดอะไร แต่มาสเตอร์เรวัตติสั่งลงโทษนักเรียนทั้ง 2 คนด้วยการให้วิดพื้นในจำนวนครั้งที่เท่ากัน ซึ่งเป็นความไม่ยุติธรรมนัก นอกจากนี้มาสเตอร์เรวัตติยังเป็นคนเปิดเผย การพูดจาที่ขัดต่อยขัดคำดี

1.2 บุคลิกลักษณะ

การแต่งกายของมาสเตอร์เรวัตติเป็นลักษณะการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อยเหมาะแก่กาลเทศะ และเหมาะแก่การเป็นครูอย่างมาก กล่าวคือเมื่ออยู่ในโรงเรียน มาสเตอร์เรวัตติจะแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว ผูกเนคไท์เรียบร้อย และกางเกงสแล็ค ส่วนในตอนที่พานักเรียนออกค่ายเพื่อฝึกซ้อมดนตรี การแต่งกายก็จะเป็นแบบลำลองสบายๆ แต่ยังคงมีความสุภาพและเรียบร้อยเหมาะแก่สถานภาพความเป็นครูเช่นเดิม

ลักษณะท่าทางของมาสเตอร์เรวัตติในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เป็นลักษณะท่าทางที่สง่างามพอสมควร แต่เนื่องจากความเป็นคนมุ่งมั่นเอาจริงเอาจังกับหน้าที่การงาน จึงทำให้ภาพของมาสเตอร์เรวัตติที่ปรากฏออกมาไม่มีความแจ่มใส ร่าเริงเท่าที่ควร ส่วนเรื่องบุหรืและสุรานั้นถึงแม้ว่ามาสเตอร์เรวัตติจะเป็นผู้ชาย ก็ไม่ปรากฏภาพตอนใดเลยที่มาสเตอร์เรวัตติสูบบุหรืหรือดื่มสุรา

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

มาสเตอร์เรวัตมีความรักนักเรียน ปรารถนาจะให้นักเรียนประสบความสำเร็จและเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้ว ก็มีความชื่นชมยินดีในความสำเร็จของนักเรียน มาสเตอร์เรวัตมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี สามารถพลิกแพลงวิธีการสอนดนตรีให้นักเรียนสามารถพัฒนาฝีมือการเล่นดนตรีของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี รู้จักการสอนจากง่ายไปหายาก โดยให้เริ่มจากการฝึกเป่า Mouth piece ก่อนที่จะให้เป่าเครื่องเป่าจริงๆ นอกจากนี้มาสเตอร์เรวัตก็ยังมีความขยันและตั้งใจสอนเป็นอย่างดี แต่ยังคงความหนักแน่นในตนเองอยู่บ้าง คือเมื่อเห็นว่านักเรียนไม่สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในวงโยชวาทิตได้ มาสเตอร์เรวัตก็ถึงกับยอมแพ้ลาออกจากโรงเรียนไป ต่อเมื่อได้รับคำมั่นสัญญาอย่างแข็งขันจากนักเรียนแล้วจึงได้กลับไปสอนที่โรงเรียนต่อ เพื่อช่วยนักเรียนสร้างวงโยชวาทิตที่ล้มเหลวให้กลับแข็งแกร่งขึ้นมาใหม่

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของมาสเตอร์เรวัตที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” นี้ เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับการสอนดนตรีโดยเฉพาะ กล่าวคือเป็นผู้ให้ความรู้ทางวิชาดนตรีแก่นักเรียน เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อม และเป็นผู้ควบคุมวง แต่โดยลักษณะธรรมชาติของวงดนตรีประเภทวงโยชวาทิตนั้น ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันถือเป็นสิ่งสำคัญ การบรรเลงจะต้องมาจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีเครื่องดนตรีชิ้นใดโดดเด่นกว่าชิ้นใด ไม่มีนักดนตรีคนใดที่เล่นเร็วกว่าใคร ทุกอย่างต้องสอดคล้องประสานเป็นเนื้อเดียวกัน การที่อธิการบังคับนักเรียน 2 กลุ่มที่มีปัญหาขัดแย้งกันให้มาเป็นนักดนตรีอยู่ในวงโยชวาทิตนั้นก็เป็นการฉลาดของอธิการที่จะให้ลักษณะธรรมชาติของดนตรีประเภทนี้ช่วยประสานความขัดแย้งระหว่างนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนั้น แต่ภาวะอันหนักอึ้งกลับคดอยู่ที่มาสเตอร์เรวัตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มาสเตอร์เรวัตต้องรับหน้าที่เป็นผู้ใช้ดนตรีประสานรอยแตกร้าวของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งทำให้มาสเตอร์เรวัตต้องประสบความสำเร็จอย่างยากลำบากหลายครั้งหลายหนด้วยกัน นอกจากนั้นแล้ว มาสเตอร์เรวัตก็ยังทำหน้าที่เป็นผู้ให้กำลังใจที่ติดแก่นักเรียนด้วย

2.2 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อครูด้วยกัน

ครูตัวประกอบในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” นี้ มีอยู่หลายคนด้วยกันคืออธิการ อาจารย์เครือ อาจารย์ลาวัญญ์ และมาสเตอร์จวบ ซึ่งคนหลังนี้มีบทบาทสัมพันธ์กับมาสเตอร์เรวัตซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องน้อยที่สุด

กับอธิการซึ่งเป็นตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการ เพราะเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในสถานศึกษานั้น ปรากฏว่ามาสเตอร์เรวัตตกที่นั่งครูผู้น้อยที่ค่อนข้างเสียเปรียบคืออธิการนั้นเป็นครูผู้บังคับบัญชาประเภทที่ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของครูผู้ใต้บังคับบัญชาเลย เมื่อมาสเตอร์เรวัตบอว่านักดนตรีในวงยังไม่มีใครพร้อมที่จะออกแสดงจริง

เลย อธิการก็บังคับมาสเตอร์เรวัตีว่าอย่างไรก็ต้องทำให้พร้อมให้ได้ในเวลาที่กำหนด เมื่อมาสเตอร์เรวัตีบอกว่าอย่างไรเสียก็ไม่ทันแน่นอน อธิการก็บอกว่ามาสเตอร์เรวัตีมีหน้าที่ที่จะต้องทำให้ทันให้ได้ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม เรียกว่าเป็นการมัดมือชกข้างเดียว มาสเตอร์เรวัตีก็จึงต้องพยายามทำให้ดีที่สุดตามคำสั่งโดยไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธหรือต่อรองแต่ประการใด

กับอาจารย์เครือและอาจารย์สาวัดย์ซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนหญิงที่ไม่เข้าค่ายอยู่ใกล้ๆ กันนั้น มาสเตอร์เรวัตีแสดงบทบาทของการเป็นผู้ขอความช่วยเหลือ ซึ่งก็ได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ทั้ง 2 คนเป็นอย่างดี ซึ่งต่อมาอาจารย์ทั้ง 2 คนก็ได้ติดตามชมการแสดงของวงโยชวาทิศของมาสเตอร์เรวัตีมาโดยตลอด โดยเฉพาะในครั้งสุดท้ายที่ปรากฏในภาพยนตร์คือในงานวันคืนสู่เหย้า อาจารย์สาวัดย์ถึงกับมาให้กำลังใจมาสเตอร์เรวัตีเป็นการส่วนตัวด้วย และเมื่อการแสดงประสบความสำเร็จ อาจารย์สาวัดย์ก็ยังตามมาแสดงความยินดีกับมาสเตอร์เรวัตีอีกด้วย

กับมาสเตอร์จวบ ซึ่งได้กล่าวแล้วว่ามิมบทบาทสัมพันธ์กับมาสเตอร์เรวัตีน้อยที่สุด ก็ปรากฏว่าเป็นฉากที่มาสเตอร์จวบได้รับคำสั่งจากอธิการให้มาถามมาสเตอร์เรวัตีในช่วงเวลาก่อนการแสดงในวันคืนสู่เหย้า ว่าวงโยชวาทิศของมาสเตอร์เรวัตีมีความพร้อมที่จะแสดงหรือไม่ เมื่อมาสเตอร์เรวัตีตอบว่าพร้อม มาสเตอร์จวบได้แสดงสีหน้าว่าไม่เชื่อ และได้ถามซ้ำออกไปอีกว่าพร้อมแน่ะ มาสเตอร์เรวัตีจึงตอบว่าพร้อมแสดงพร้อมกับแสดงสีหน้าใส่มาสเตอร์จวบเป็นเชิงว่ารำคาญ ตามซ้ำถามซ้ำออกไปได้ ซึ่งการที่มาสเตอร์เรวัตีแสดงสีหน้าและน้ำเสียงเช่นว่านี้กับมาสเตอร์จวบได้ ก็น่าจะแสดงถึงสถานะภาพที่เท่าเทียมกันของครูทั้ง 2 คนนี้ และดูเหมือนว่าจะเป็นสัมพันธ์ภาพที่ไม่ค่อยจะสนิทสนมด้วยดีเท่าใดนัก ซึ่งก็อาจจะเป็นเพราะหน้าที่ของครูทั้ง 2 คนนี้ไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันก็เป็นได้

2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ปรากฏภาพหรือปริบทใดๆ ที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม

วิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวเอกจากภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวเอกของภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง พบว่ามีครูตัวเอกที่เป็นผู้หญิง 4 คน คือครูระเบียบ(แบบว่าน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ) ครูระเบียบ (น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2) ครูไหว (ครูไหวใจร้าย) และอาจารย์วาริ (ม.6/2 ห้องครูวาริ) ส่วนครูผู้ชายมีเพียงคนเดียวคือ มาสเตอร์เรวัตี (อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2)

อายุของครูตัวเอกทั้ง 5 คนนั้น ยกเว้นครูไหวเพียงคนเดียวเท่านั้น จะเป็นภาพของครูที่มีช่วงวัยจำเพาะ คือแสดงภาพของครูที่อยู่ในช่วงวัยใดวัยหนึ่งเพียงวัยเดียว คือครูระเบียบ ในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องนั้นเป็นครูที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน ไม่ถึงกับแก่มากนัก อาจารย์วารีก็นั่งในวัยสาว คือยังอยู่ในวัยที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย ส่วนมาสเตอร์เรวัตก็เพิ่งจะอยู่ในวัยประมาณ 30-35 ปีเท่านั้น ส่วนครูไวนั้นปรากฏว่าภาพที่แสดงออกในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” เป็นภาพแสดงชีวิตของครูไหว จึงปรากฏภาพของครูไหวตั้งแต่ในวัยสาวจนกระทั่งถึงวัยชรา

คุณสมบัติส่วนตัวด้านอื่นๆ โดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าครูตัวเอกทุกคนมีความเชื่อมั่นในตนเองค่อนข้างสูงถึงสูงมาก มีความเมตตากรุณาต่อนักเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความกระตือรือร้น มีระเบียบวินัย และพูดจาชัดเจนชัดคำ ในส่วนของการเป็นครูที่เสียสละนั้นปรากฏว่ามีครูที่เสียสละเพื่อนักเรียนอย่างชัดเจนอยู่ 2 คนจากภาพยนตร์ 3 เรื่องคือ ครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ที่ยอมเสียสละอาชีพการเป็นครูของตน ยอมออกจากโรงเรียนเพื่อแลกกับการที่นักเรียนจะได้ประสบความสำเร็จในทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ที่ตั้งใจยอมสละความรู้สึกลงในเรื่องความรักและการแต่งงานเพื่อจะได้ทำหน้าที่ของครูในการปกป้องนักเรียนได้เต็มที่ และครูอีกคนหนึ่งก็คือ ครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ที่เสียสละเงินให้นักเรียนถึง 2 ครั้งด้วยกัน โดยครั้งแรก เป็นการสละเงินให้นักเรียนคนหนึ่งที่มาเล่าให้ฟังว่าคนได้รับเงินจากพี่ชายที่เล่นการพนันได้ และคนจะนำเงินนั้นไปซื้อหนังสือที่อยากได้มานาน ครูไหวบอกให้นักเรียนคนนั้นส่งเงินคืนให้พี่ชายไป โดยครูไหวจะให้เงินแก่นักเรียนคนนั้นเพื่อไปซื้อหนังสือเอง อีกครั้งก็คือเมื่อนักเรียนคนหนึ่งถูกเพื่อนขโมยเงินไป เมื่อหาตัวผู้รับผิดชอบไม่ได้ ครูไหวจึงเป็นผู้สละเงินให้นักเรียนผู้เสียหายเอง เพื่อไม่ให้นักเรียนคนนั้นต้องได้รับความลำบากในเรื่องการใช้จ่ายประจำวันนั้น

ส่วนในเรื่องของการมาทำงานเป็นเนืองนิตย์ คือไม่ขาดงานบ่อยๆนั้น และในเรื่องของการตรงต่อเวลานั้น มีปรากฏในภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียวคือเรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ส่วนในภาพยนตร์อีก 4 เรื่องนั้น ไม่มีภาพในส่วนดังกล่าวปรากฏ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ครูตัวเอกในภาพยนตร์อีก 4 เรื่องนั้นมีคุณสมบัติในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด

1.2 บุคลิกลักษณะ

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวเอกจากภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องพบว่าบุคลิกลักษณะที่ครูทั้ง 5 คนมีเหมือนกัน ก็ก็คือในเรื่องของการแต่งกาย ปรากฏว่าครูทั้ง 5 คนแต่งกายได้สุภาพ เรียบร้อย เหมาะแก่การเป็นครูอย่างมาก และครู 3 คนในภาพยนตร์ 3 เรื่องแต่งกาย เรียบร้อยมาก คือเป็นลักษณะเครื่องแบบหรือเป็นรูปแบบที่เป็น Typical โดยใน 3 คนนั้นมีเพียงคนเดียวที่แต่งเครื่องแบบ คืออาจารย์วาริ ส่วนอีก 2 คน คือครูไหวและมาสเตอร์เรวัตนั้นแต่ง

ภายในลักษณะที่เป็น Typical คือเป็นรูปแบบเดียวกันโดยตลอด กล่าวคือครูไหวก็แต่งกายด้วยเสื้อขาว-กระโปรงน้ำเงิน/กรมท่า และมาสเตอร์เรวัตก็แต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว-ผูกเนคไทร์-กางเกงสแล็ค มีครูเพียงคนเดียวจากภาพยนตร์ 2 เรื่องคือครูระเบียบที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบหลายสีสันทัน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังเป็นการแต่งกายที่จัดว่าเหมาะสมแก่การเป็นครูเช่นกัน เพราะรูปแบบยังมีความสุภาพทั้งแบบเสื้อซึ่งมักเป็นเสื้อแขนยาว และกระโปรงที่ไม่สั้นจนน่าเกลียด ส่วนสีสันทันก็ไม่ฉูดฉาดจนบาดตา

บุคลิกลักษณะในเรื่องของการสูบบุหรี่-ดื่มสุรานั้น ก็พบว่ามีครู 4 คนจากภาพยนตร์ 4 เรื่องที่ไม่ปรากฏภาพว่าได้สูบบุหรี่หรือดื่มสุรา ยกเว้นครูระเบียบจากภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ที่มีภาพครูระเบียบดื่มเครื่องดื่มที่เป็นประเภทแอลกอฮอล์อยู่ถึง 2 ฉากในระหว่างการรับประทานอาหารค่ำกับชายคนรัก

นอกจากนั้นก็พบว่าครูตัวเอกของเรื่องส่วนมากมีบุคลิกท่าทางที่สง่างาม ในเรื่องอารมณ์ปรากฏว่ามีครูอารมณ์ดีอย่างมากอยู่ 2 คนคืออาจารย์วาริ และมาสเตอร์เรวัต ส่วนครูที่แสดงว่ามีลักษณะอารมณ์ที่หลากหลายก็คือครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” และปรากฏภาพของครูที่สวมแว่นตาอยู่ 2 คนใน 3 เรื่องคือ ครูระเบียบจากภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง และครูไหวจากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” และจากการสวมแว่นตาของครูทั้ง 2 คนนั้น ก็พบว่ามีมุมมองตลอดแว่นอยู่ทั้ง 3 เรื่อง โดยครูระเบียบจะแสดงภาพการมองตลอดแว่นน้อยกว่าครูไหว ซึ่งครูไวนั้นจะแสดงภาพการมองตลอดแว่นบ่อยๆ ในช่วงวัยชรา

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวเอกในด้านเจตคติต่ออาชีพครู พบว่าครูตัวเอกทั้งหมดต่างก็มีความรักนักเรียน มีความปรารถนาที่จะให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จในการทำศึกษา การทำกิจกรรม หรือในการแก้ปัญหาที่มีระหว่างบุคคลในครอบครัวก็ตาม เมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จแล้ว ครูก็จะแสดงภาพว่ามีความชื่นชมยินดีในความสำเร็จนั้นๆ ของนักเรียน นอกจากนี้ก็พบว่าในภาพยนตร์ทุกเรื่อง que ที่ศึกษานั้นปรากฏภาพของครูที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาในทางที่ถูกต้องแก่นักเรียน และพบว่ามีครูอยู่ 2 คนที่แสดงภาพว่าเป็นครูที่รู้จักพลิกแพลงจัดแปลงวิธีการสอนให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่สอนได้ดีกว่าวิธีการเก่าๆ ที่เคยใช้กันอยู่ คือครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ที่ใช้วิธีการให้นักเรียนไปทำความสะอาดวัด และเข้าไปกราบพระเพื่อให้ศาสนาเป็นเครื่องกล่อมเกล่าจิตใจ แทนที่จะพรีพรีพรีสอนด้วยตัวครูเอง ซึ่งผลก็คงเป็นที่คาดเดาได้ว่านักเรียนจะไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร และครูอีกคนที่สอนโดยใช้วิธีพลิกแพลงก็คือมาสเตอร์เรวัตที่เห็นว่าการฝึกซ้อมการบรรเลงโดยการซ้อมรวมวงในขณะที่แต่ละคนยังไม่มีความพร้อมเต็มที่ทำให้ไม่สามารถซ้อมให้บรรลุถึงขั้นที่น่าพอใจได้ จึงได้แบ่งกลุ่มนักเรียนตามชนิดของเครื่องแล้วแยกซ้อมก่อนที่จะมารวมวงกันอีกครั้ง

ในด้านจิตวิญญาณของความเป็นครู ปรากฏว่าตัวละครครูที่แสดงภาพของครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างมาก ก็คือครูไหว กล่าวคือครูไหวมีความระมัดระวังตัวอยู่เสมอที่จะไม่ทำอะไรให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่นักเรียน ส่วนครูคนอื่นๆ ก็มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอยู่ด้วย แต่ไม่มากเท่ากับครูไหว

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวเอกทั้ง 5 คน พบว่าครูตัวเอกทุกคนมีเจตนาที่ดีต่อนักเรียนเป็นที่ตั้ง แต่การแสดงบทบาทของครูแต่ละคนนั้นก็แตกต่างกันออกไป ถ้านักเรียนทำตัวออกนอกเส้นทางซึ่งจะเป็นทางไปสู่หายนะ หรือไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา ครูก็จะแสดงบทบาทเป็นครูที่ต้องคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน และต้องว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดให้รู้สำนึกและไม่ประพฤติตนไปในทางเสื่อมเสียอีก

ครูที่แสดงบทบาทการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ด้วยก็คือ ครูไหว เพราะได้สงเคราะห์นักเรียนเมื่อนักเรียนได้รับความเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือ ส่วนครูที่แสดงบทบาทของการเป็นที่ปรึกษาที่ดีที่เด่นชัดที่สุดก็คือ อาจารย์วาริ ซึ่งมีวิธีการให้คำแนะนำปรึกษาที่เน้นให้นักเรียนรู้จักค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองมากกว่าที่จะช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยตรง

ในส่วนเรื่องการลงโทษนักเรียน ปรากฏว่ามีครูอยู่เพียงคนเดียวที่ไม่ปรากฏภาพว่าได้ลงโทษนักเรียน คืออาจารย์วาริ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าอาจารย์วาริยังเป็นนิสิตฝึกสอนอยู่ก็เป็นได้ จึงยังไม่มีความคิดที่จะลงโทษนักเรียนอย่างคนที่เป็นครูโดยอาชีพแล้ว การลงโทษโดยครูตัวเอกในภาพยนตร์ 4 เรื่องที่เหลือนั้นก็พบว่า ที่ปรากฏภาพในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครุระเบียบ” นั้น ครุระเบียบใช้วิธีการลงโทษอยู่หลายวิธี แต่ที่เด่นและเป็นเอกลักษณ์ก็คือการขวางขอล็ก และการขวางแปรงลบกระดาน ส่วนครูคนเดียวกันในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครุระเบียบ 2” นั้น ปรากฏภาพว่าครุระเบียบมีวิธีการลงโทษที่รุนแรงกว่าในภาพยนตร์เรื่องแรก คือนอกจากจะขวางแปรงลบกระดานด้วยอาณาภาพที่แรงกว่าเดิมแล้ว ก็ยังมีการชอร์ตไฟฟ้าที่แปรงลบกระดานอีก นอกจากนี้ก็ยังมีวิธีการอื่นๆ ที่น่าสะพึงกลัวอีก เช่น การแสดงอาณาภาพอันเป็นปาฏิหาริย์มหัศจรรย์ของไม้เรียวบรมครูที่ยึดได้ หักได้ และเมื่อยึดออกก็ส่งผลให้เกิดพายุหมุนอย่างรุนแรงอีกด้วย จากนั้นก็ยังมีวิธีการลงโทษด้วยการตีแล้วให้เสียงร้องของนักเรียนที่ถูกตีกระเจายเสียงไปคามเสียงตามสายให้ได้ยินกันทั้งโรงเรียน และการลงโทษโดยการให้นักเรียนวิ่งและตีลังการอบสนามบาสเก็ตบอล เป็นต้น ส่วนครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ก็มีวิธีการลงโทษที่เป็นเอกลักษณ์อยู่อย่างหนึ่งคือการลงโทษให้นักเรียนล้างปากโดยใช้สบู่ นอกจากนั้นก็เป็นวิธีที่ธรรมดาๆ เช่นให้ยืนหน้าชั้น ให้คัดลายมือ ให้อยู่เย็นหลังโรงเรียนเล็ก เป็นต้น ส่วนมาสเตอร์เรวดีก็มีวิธีการลงโทษที่ใช้อยู่เสมอๆ คือการสั่งให้

นักเรียน “ลงไป” คือให้นักเรียนวาดพื้นที่ ซึ่งดูเหมือนจะเป็นวิธีที่ใช้กันเป็นประเพณีของโรงเรียนที่มาสเตอร์เรวัติสอนอยู่ก็เป็นได้

2.2 บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อครูด้วยกัน

จากการวิเคราะห์พบว่า บทบาทหน้าที่ที่ครูตัวเอกมีต่อครูด้วยกันนั้น น่าจะแบ่งออกได้เป็น 2 แบบโดยยึดเอาเรื่องระดับความสัมพันธ์เป็นเกณฑ์แบ่งดังนี้

- บทบาทหน้าที่ที่ครูตัวเอกมีต่อครูระดับผู้บังคับบัญชา
- บทบาทหน้าที่ที่ครูตัวเอกมีต่อครูระดับเดียวกัน

ในส่วนบทบาทหน้าที่ที่ครูตัวเอกมีต่อครูระดับผู้บังคับบัญชานั้น พบว่ามีอยู่ 3 ใน 5 เรื่องที่ครูตัวเอกต้องมิปฏิสัมพันธ์กับครูระดับผู้บังคับบัญชา คือครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” และมาสเตอร์เรวัตินในภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ซึ่งทั้ง 3 เรื่องนี้ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูตัวเอกกับครูระดับผู้บังคับบัญชาไม่ค่อยจะตึงเครียดนัก คือ ครูระเบียบมีความขัดแย้งกับผู้อำนวยการ ครูไหวก็พบกับครูใหญ่ที่เจ้าชู้ และมาสเตอร์เรวัตินก็ได้รับความลำบากใจจากอธิการ แต่ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์เรื่องใดใน 3 เรื่องนี้ ก็พบว่าไม่มีครูตัวเอกคนใดที่แสดงท่าทางกระด้างกระเดื่อง หยาบคาย หรือก้าวร้าวต่อผู้บังคับบัญชาเลย ต่างก็ต้องแสวงหาหนทางที่จะอยู่รอดได้ภายใต้ความขัดแย้งนั้น เช่นในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” เมื่อผู้อำนวยการใจแคบไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูระเบียบ ครูระเบียบก็มองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องพูดอธิบายอะไรให้ผู้อำนวยการฟังอีก แต่ไปดำเนินการตามที่ตนเองเห็นชอบโดยไม่ต้องบอกผู้อำนวยการ ส่วนครูไหวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับครูใหญ่จอมเจ้าชู้ ก็พยายามรู้หลบเป็นปีกรู้หลีกเป็นหาง คือหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะต้องอยู่กับครูใหญ่ตามลำพังสองต่อสอง และมาสเตอร์เรวัตินซึ่งถูกอธิการมัดมือชกให้ทำในสิ่งที่ทำได้ยากมากในเวลาอันจำกัด แม้จะได้อธิบายให้ทราบถึงความเป็นจริงแล้ว แต่อธิการก็ยังบังคับมาสเตอร์เรวัตินอยู่ มาสเตอร์เรวัตินจึงต้องใช้วิธีเวียน และพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เป็นไปตามที่อธิการต้องการ ซึ่งผลก็ออกมาว่าไม่สำเร็จในครั้งแรก มาสเตอร์เรวัตินเองก็ทำดีที่สุดแล้ว แต่เมื่อล้มเหลว ก็คงจะโทษใครไม่ได้นอกจากความเอาแต่ใจตัวเองของอธิการ และคนที่คงจะต้องเสียหน้ามากที่สุดก็คืออธิการนั่นเอง

ในส่วนของบทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อครูด้วยกัน ส่วนมากแล้วเป็นภาพของความสัมพันธ์ที่ดี ปรากฏว่ามีภาพยนตร์อยู่ 3 เรื่องที่มีการแสดงภาพครูตัวเอกที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูตัวประกอบอื่นๆ คือเรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ที่แสดงภาพความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นความเข้าใจผิดระหว่างครูระเบียบกับครูไปยาล เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” ที่แสดงภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์วาริกับอาจารย์ปรานี และเรื่อง “อึ้ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ที่แสดงภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างมาสเตอร์เรวัตินกับอาจารย์ลาวัณย์

2.3 บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อบุคคลอื่นในสังคม

จากการศึกษาภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องพบว่ามีภาพยนตร์อยู่ 2 เรื่องเท่านั้นที่มีภาพหรือปริบทซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูตัวเอกของเรื่องกับบุคคลอื่นในสังคม คือภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” และภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย”

ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” มีเรื่องราวที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูระเบียบกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่ 2 คนคือนักเรียนช่างกล ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนอื่นและครูวัย ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นเพื่อนสมัยเป็นนักเรียนของครูระเบียบ และแอบแฝงมาติดสนิทกับครูระเบียบในคราบของนักธุรกิจเพื่อความสะดวกในการเปิดตลาดค้ายาเสพติดในโรงเรียนของครูระเบียบ บทบาทที่ครูระเบียบแสดงต่อนักเรียนช่างกลก็คือบทบาทของผู้ใหญ่ที่ทำหน้าที่ดักเตือนเด็ก เพราะนักเรียนช่างกลคนนั้นไม่ได้เป็นนักเรียนของครูระเบียบ ครูระเบียบจึงไม่มีสิทธิ์ที่จะลงโทษ หรืออบรมสั่งสอนอะไรมากมายไปกว่าแค่เตือน และเมื่อนักเรียนช่างกลคนนั้นไม่เชื่อฟัง ครูระเบียบก็ทำอะไรไม่ได้มากไปกว่าการพูดว่าถ้าไม่เชื่อฟังกันก็จะแจ้งตำรวจให้มาดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนบทบาทที่ครูระเบียบแสดงต่อผู้วัยนั้นมีอยู่ 2 บทบาท คือ บทบาทในขณะที่ครูระเบียบยังไม่ทราบความจริงว่าเพื่อนเก่าคนนี้เป็นผู้วัย ทราบตามที่เขาหลอกครูระเบียบว่าเป็นนักธุรกิจเท่านั้น ในช่วงนั้นครูระเบียบก็แสดงบทบาทของความเป็นเพื่อนที่ดี ยามที่เขาบอกว่ากำลังต้องการความช่วยเหลือ ครูระเบียบก็ยินดีและเต็มใจที่จะให้ความช่วยเหลือ แต่เมื่อโฉมหน้าที่แท้จริงปรากฏออกมาว่าเพื่อนเก่าของครูระเบียบคนนี้เป็นหัวหน้าแก๊งค้ายาบ้า มาทำที่หลอกลวงครูระเบียบเพื่อหวังผลในเรื่องความสะดวกในการขายยาบ้าให้แก่ นักเรียนของครูระเบียบ ครูระเบียบก็เปลี่ยนบทบาทที่มีต่อชายคนนี้ทันที โดยเริ่มด้วยการแสดงท่าทางว่าตัดความรู้สึกที่ดีที่เคยมีต่อกันจนหมดสิ้น แล้วเปลี่ยนความรู้สึกนั้นให้เป็นความแค้น ความโกรธที่บังอาจมาหลอกลวงครูระเบียบ และเอายาบ้ามาขายให้นักเรียนของครูระเบียบ บทบาทที่ครูระเบียบแสดงต่อผู้วัยในช่วงนี้ก็คือ บทบาทของวีรสตรี (Heroin) ที่ทำหน้าที่ปราบปรามคนชั่ว ซึ่งในที่สุดก็ทำได้สำเร็จ

ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นั้น ก็มีเรื่องราวที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูไหวกับบุคคลอื่นในสังคมอยู่ 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่ครูไหวมีปฏิสัมพันธ์ด้วยตนเอง ได้แก่ นายแพทย์ที่เป็นเพื่อนเก่าของครูไหว และนางพยาบาลที่ครูไหวพบในช่วงที่นอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล และลักษณะที่ครูไหวไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยโดยตรง เป็นเพียงปฏิกริยาสะท้อนกลับ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน และพระภิกษุสงฆ์

บทบาทที่ครูไหวแสดงต่อนายแพทย์ที่เป็นเพื่อนเก่า นั้น ในตอนแรกก็เป็นบทบาทของเพื่อนที่ดี แต่เมื่อนายแพทย์หนุ่มแสดงท่าทีว่ามีความรู้สึกชอบพอครูไหว บทบาทของครูไหวก็เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยในลักษณะที่ระมัดระวังตัวมากขึ้นที่จะไม่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูไหวกับนายแพทย์หนุ่มเกินเลยไปมากกว่าความเป็นเพื่อน ซึ่งสังเกตได้ว่าเป็นการระมัดระวัง

ถึง 2 ทางด้วยกัน คือระวังรักษาความห่างของความสัมพันธ์ทางกาย คือพยายามไม่ให้นายแพทย์หนุ่มได้มีโอกาสใกล้ชิดมากเกินไป เช่นไม่อนุญาตให้เข้าบ้าน เป็นต้น และระวังรักษาความรู้สึกของตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องทางจิตใจ คือพยายามไม่ปล่อยให้ตนเองให้ออนเอนไปในทางที่จะคิดเกินเลยความเป็นเพื่อน

ส่วนบทบาทที่ครูไหวแสดงต่อนางพยาบาลนั้น เป็นบทบาทของคนไข้ที่ค่อนข้างดีและเอาแต่ใจตนเอง เหมือนคนแก่โดยทั่วไป นอกจากนี้ก็ยังคงแสดงความมีจิตวิญญาณของความเป็นครูที่มีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ด้วยการแสดงบทบาทของครูนอกโรงเรียน สอนนางพยาบาลให้รู้จักใช้คำพูดให้ถูกต้อง ซึ่งนางพยาบาลผู้นี้ก็แสดงอาการให้ทราบว่า “รับไม่ได้” ด้วยการไม่ทำตามทีครูไหวสั่ง เพราะครูไหวไม่ใช่ครูของเธอ เธอจึงไม่มีความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องกลัว และทำตามทีครูไหวสั่ง

ส่วนลักษณะของบุคคลที่ครูไหวไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยโดยตรง เป็นเพียงปฏิริยาสะท้อนกลับ ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน และพระภิกษุสงฆ์นั้น ปรากฏว่าในส่วนที่เป็นปฏิริยาสะท้อนกลับจากผู้ปกครองไม่สามารถวิเคราะห์ถึงภาพของครูไหวได้อย่างเที่ยงธรรม เนื่องจากมีอคติเป็นปัจจัยแทรกซ้อน กล่าวคือในการกล่าวถึงครูไหวในครั้งแรก ผู้ปกครองคนนี้แสดงความเห็นชอบด้วยที่ครูไหวลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิด แต่ในครั้งหลังที่กล่าวถึงครูไหว กลับแสดงความไม่เห็นด้วยที่ครูไหวลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิด เพราะเหตุว่านักเรียนที่กระทำความผิดและถูกครูไหวลงโทษนั้นเป็นหลานสาวของตนเอง

ส่วนปฏิริยาสะท้อนกลับจากพระภิกษุสงฆ์นั้น เป็นปฏิริยาที่แสดงถึงความเป็นบุคคลสำคัญของครูไหวที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคมที่ครูไหวเป็นสมาชิกอยู่ แม้พระภิกษุซึ่งก็เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างสูงสำหรับสังคมนั้น ก็ยังมีความเห็นว่าครูไหวเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก มีความเป็นห่วงเป็นใยอย่างมากจนถึงกับจะสวดแผ่เมตตาให้ครูไหวหายป่วย และห่วงใยเลยไปถึงว่าถ้าครูไหวต้องเสียชีวิตจากการเจ็บไข้ได้ป่วยในครั้งนี้ ท่านก็จะรับเป็นภาระในเรื่องการศพให้

วิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบจากภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา

ครูตัวประกอบในภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เรื่องนี้มีอยู่ทั้งสิ้น 14 คน คือจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครุระเบียบ” มีจำนวน 2 คนคือครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทย และผู้อำนวยการ จากภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครุระเบียบ 2” มีจำนวน 1 คน คือครูไวยาธ จากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” มีจำนวน 2 คน คือครูอ่วมและครูใหญ่ จากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” มีจำนวน 5 คน คืออาจารย์ปรานี อาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถว อาจารย์ผู้หญิงที่สอนเรื่องความตั้งใจ ผู้อำนวยการ และอาจารย์ผู้ชายที่ติดตามผู้อำนวยการ และจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2” มีจำนวน 4 คน

คือมาสเตอร์จวบ อธิการ อาจารย์เครือ และอาจารย์ลาวัณย์ โดยการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบทั้ง 14 คนที่กล่าวมานี้ จะได้วิเคราะห์โดยรวมคือไม่แยกวิเคราะห์ดังที่ได้วิเคราะห์ภาพของครูตัวเอกไว้แล้วข้างต้น

1. คุณลักษณะของความเป็นครู

1.1 คุณสมบัติส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบทั้ง 14 คน พบว่าเป็นครูผู้ชาย 9 คน และเป็นครูผู้หญิง 5 คน เป็นครูที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยอาวุโสอยู่ 1 คน วัยหนุ่มวัยสาว 4 คน วัยกลางคน 9 คน

1.2 บุคลิกลักษณะ

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบในภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาพบว่าส่วนมากแต่งกายได้สุภาพ เรียบร้อย เหมาะแก่กาลเทศะและความเป็นครู ยกเว้นผู้อำนวยการในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ซึ่งแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีรูปแบบและสีสันพิลึกพิลั่นมากเกินไป ไม่สุภาพและไม่เรียบร้อย ไม่เหมาะแก่การเป็นครู

ในส่วนลักษณะท่าทาง ส่วนมากก็แสดงภาพครูที่มีลักษณะท่าทางที่สง่างาม เว้นแต่ตัวละครครูที่ถูกกำหนดบทบาทให้แสดงความดลก หรือความผิดปกติ คือครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ที่แสดงภาพของครูที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรม คือแสดงความเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือเรียกง่าย ๆ ว่าเป็นกะเทย ครูอ่วมจากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ที่แสดงภาพของครูซีเมา ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่ได้แสดงภาพว่าเป็นครูที่เมาในขณะสอน แต่ภาพที่ปรากฏและปริบทที่บ่งบอกว่าเมามจนละเลยความรับผิดชอบในหน้าที่การสอน ก็เป็นการแสดงภาพโดยรวมของครูอ่วมว่าเป็นครูที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสำหรับความเป็นครู และจากภาพยนตร์เรื่องเดียวกันนั้นก็ยังพบว่าครูใหญ่ก็เป็นตัวละครครูตัวประกอบอีกคนหนึ่งที่มีลักษณะท่าทางที่ไม่ค่อยจะดีนัก คือแสดงความเป็นคนเจ้าชู้อย่างมาก ความเจ้าชู้ที่ครูใหญ่แสดงออกมานี้ ปรากฏว่าไม่ได้เป็นการแสดงออกมาอย่างรู้กาลเทศะสักเท่าไร เพราะแม้แต่ขณะที่อยู่ต่อหน้าธารกำนัลในงานเลี้ยงต้อนรับครูไหว ครูใหญ่ก็ยังแสดงท่าทางเจ้าชู้ต่อครูไหวออกมาอย่างโจ่งแจ้ง

และนอกจากนี้ก็ยังพบภาพของครูผู้หญิงอีก 2 คนที่มีลักษณะดลก คืออาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถวจาก ภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และอาจารย์เครือจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” อาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถวจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” นั้นได้แสดงลักษณะท่าทางการเดิน ลักษณะสีหน้าที่ดลกออกมาในฉากที่แสดงความพอใจนักเรียนที่กระทำความผิด ส่วนอาจารย์เครือจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” นั้นมีลักษณะที่ผิดกับอาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้า

แถวจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” กล่าวคือการแสดงลักษณะท่าทางตลกนั้นไม่ได้เป็นการแสดงความตลกจากเนื้อในของอาจารย์ตัวเอง แต่เป็นเพราะสถานการณ์เป็นตัวกำหนด คือมีแมงมุมตัวหนึ่งร่วงลงในเสื้อของอาจารย์ครู จึงทำให้เกิดอาการจ๊กกะจี้ ซึ่งอาการจ๊กกะจี้เนื้อที่เป็นภาพตลกของอาจารย์ผู้นี้

1.3 เจตคติต่ออาชีพครู

ในส่วนของเจตคติต่ออาชีพครูเท่าที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา พบว่าครูตัวประกอบส่วนมากแสดงเจตคติต่ออาชีพครูในด้านบวก นอกจากครูตัวประกอบ 2 คนจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ที่แสดงเจตคติในด้านลบ คือครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทย แสดงภาพของครูที่ไม่มีความหนักแน่น ไม่มีศอหาหน้าที่การสอนเป็นหลัก ไม่มีมานะในการสอน คือเมื่อถูกนักเรียนพูดจาจาบจ้วงล่วงเกิน ก็แสดงความไม่พอใจอย่างรุนแรง (ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของผู้ชายที่มีลักษณะลักเพศ) แล้วเลยพาลไม่สอนหนังสือนักเรียนไปเลย เป็นการแสดงภาพของครูที่ไม่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง แทนที่จะอบรมสั่งสอนให้นักเรียนได้รู้สำนึกว่าการพูดจาจาบจ้วงล่วงเกินครูบาอาจารย์นั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และหลังจากการอบรมให้รู้สำนึกแล้วก็จะได้สอนเนื้อหาวิชาความรู้ให้นักเรียนต่อไป กลับแสดงท่าตะบึงตะบอนค้อนควัก สะบัดสะบิ้ง เดินกระดุกกระดิงออกจากห้องเรียนไปโดยไม่แม้แต่จะสั่งงานให้นักเรียนทำ และผู้อำนวยการจากภาพยนตร์เรื่องเดียวกันนี้ก็แสดงภาพของครูที่ไม่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูด้วยการพูดออกมาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประชุมครูครั้งที่มีการขัดแย้งกับครูระเบียบในเรื่องการขออนุมัติงบประมาณสำหรับส่งทีมวอลเลย์บอลหญิงเข้าแข่งขันชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยนั้น ผู้อำนวยการกล่าวกับครูระเบียบว่า เรื่องการส่งทีมวอลเลย์บอลหญิงเข้าแข่งขันเป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ ไม่สมควรสนับสนุน ควรสนับสนุนเรื่องที่คุณผู้อำนวยการเสนอให้เก็บเงินค่าเข้าสุขาของโรงเรียนครั้งละ 1 บาทจะดีกว่า เพราะนักเรียนคนหนึ่งๆ อย่างน้อยต้องใช้สุขาวันละ 2 ครั้ง จำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน 5,000 คน วันหนึ่งๆ ก็จะมีรายได้เข้าโรงเรียนถึง 10,000 บาท การกล่าวเช่นนี้ย่อมเป็นการแสดงถึงว่าคุณผู้อำนวยการมีจิตวิญญาณของความเป็นนักธุรกิจมากกว่าที่จะมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งเคยมีผู้กล่าวไว้ว่า การมีจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้นมีหลักการสั้นๆ ง่ายๆ ประการหนึ่งว่า “To give not to take” คือครูจะต้องเป็นผู้ให้แก่ นักเรียน ไม่ควรเป็นผู้รับหรือเอาสิ่งใดที่เป็นลาภ เป็นผลประโยชน์จากนักเรียนโดยเด็ดขาด

2. บทบาทหน้าที่ของครู

2.1 บทบาทหน้าที่ของครูที่มีต่อนักเรียน

จากการศึกษาภาพรวมของครูตัวประกอบทั้ง 14 คนพบว่ามีครูตัวประกอบที่ได้แสดงบทบาทหน้าที่ของครูที่ดีต่อนักเรียนในลักษณะของการเป็นผู้สอดส่องดูแลพฤติกรรมและทำหน้าที่ลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดอยู่ 4 คนจากภาพยนตร์ 2 เรื่อง คืออาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถว กับผู้อำนวยการจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และ

มาตรฐานจวบ กับอธิการจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การที่ภาพยนตร์ 2 เรื่องนี้กำหนดบทบาทในการลงโทษนักเรียนไว้ที่ครูตัวประกอบ ก็น่าจะเป็นเพราะต้องการเน้นความเป็นครูที่เป็นมิตรกับนักเรียนไว้ที่ครูตัวเอกของเรื่อง โดยที่ได้กำหนดบทบาทการลงโทษนักเรียนไว้ที่ครูตัวเอกแต่น้อย (คือมาสเตอร์เรวัต) หรือไม่ได้กำหนดไว้เลย (คืออาจารย์วาริ) และเช่นเดียวกันกับภาพยนตร์ 3 เรื่องที่แรก คือภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” และภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ซึ่งได้เน้นบทบาทการลงโทษนักเรียนไว้ที่ครูตัวเอกของเรื่องเป็นอย่างมาก ทำให้ภาพของครูตัวประกอบที่มีบทบาทในการลงโทษนักเรียนไม่มีปรากฏเลย

ในส่วนของการเป็นครูที่เอาใจใส่นักเรียน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ อาจารย์ปรานีจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” และที่เห็นชัดเจนรองลงไปก็คือครูไปยาล นอกจากนี้แล้วไม่มีการแสดงภาพของครูในลักษณะดังกล่าวเลย

2.2 บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อครูด้วยกัน

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อครูด้วยกันในลักษณะของครูที่มีระดับตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทัดเทียมกันนั้น ไม่ปรากฏภาพอย่างชัดเจนเท่าไรนัก แตกต่างจากภาพที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อครูที่ต่างระดับตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งมีปรากฏอย่างชัดเจน โดยการวิเคราะห์ในลักษณะนี้พบว่ามีครูตัวประกอบอยู่ 4 คนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในระดับผู้บริหาร คือผู้อำนวยการจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ครูใหญ่จากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ผู้อำนวยการจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” และอธิการจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ซึ่งจากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบที่เป็นครูระดับผู้บริหารทั้ง 4 คนนี้ก็พบว่า มีครูระดับผู้บริหารอยู่ถึง 3 คนที่แสดงบทบาทความมีอำนาจเหนือครูผู้ใต้บังคับบัญชา คือผู้อำนวยการจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ที่แสดงอำนาจอย่างไม่เป็นธรรมกับครูระเบียบและไม่รับฟังความคิดเห็นของครูระเบียบเลย ครูใหญ่จากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ที่แสดงทั้งน้ำเสียง สีหน้าและกิริยาท่าทางข่มครูอ่วมซึ่งเป็นครูผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่มีการให้เกียรติกันเลย แม้แต่น้อย และอธิการจากภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ที่ใช้อำนาจบังคับมาสเตอร์เรวัตให้ฝึกสอนนักเรียนในวงโยชวาทศให้พร้อมออกแสดงในเวลาอันจำกัด โดยไม่รับฟังเหตุผลของมาสเตอร์เรวัต ซึ่งภาพของครูตัวประกอบทั้ง 3 คนนี้เป็นภาพของครูระดับผู้บริหารที่ใช้อำนาจของตนโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรมของผู้บริหารเท่าที่ควร สร้างความอึดอัดและลำบากใจให้กับครูระดับปฏิบัติซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างมาก

2.3 บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อบุคคลอื่นในสังคม

ไม่มีภาพของครูตัวประกอบตัวใดเลยที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งก็คงจะเป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ที่ครูมีต่อบุคคลอื่นในสังคมควรจะเป็นภาพที่เน้นอยู่ที่ครู

ตัวเอกของเรื่องมากกว่า จึงไม่ได้กำหนดภาพในลักษณะเช่นนี้ไว้ที่ครูตัวประกอบเลย

วิเคราะห์ภาพลักษณะของครูผ่านผู้ส่งสาร

ทัศนะของผู้ส่งสาร

ทัศนะของผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ”

จากการสัมภาษณ์ คุณวิสุทธิชัย บุญยะกาญจน์ ผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2541 ทำให้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างภาพครูในภาพยนตร์ ซึ่งถือว่าเป็นแนวความคิดของผู้ส่งสาร ดังนี้

การสร้างภาพครูในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” เป็นเพียงการสะท้อนภาพเสี้ยวหนึ่งของครูในสังคมจริงเท่านั้น ภาพยนตร์เรื่องนี้มีแนวหรือลักษณะที่ตั้งไว้ให้เป็นภาพยนตร์แนวสนุกสนาน ตลก เบาสมอง คล้ายลักษณะของภาพยนตร์การ์ตูน (Comic) ภาพของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์ที่มีลักษณะเป็นภาพเชิงลบ เช่นคุ โหด หรือมีความน่ากลัวนั้นมิปรากฏเพียงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าจะภาพครูที่เป็นภาพในเชิงลบปรากฏอยู่ แต่ในตอนท้ายเรื่องภาพลักษณะของครูก็จะเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก

สำหรับภาพของครูที่อยู่ในใจของผู้เขียนบทภาพยนตร์เรื่องนี้ ซึ่งกล่าวได้ว่าสะท้อนออกมาในการเขียนบทภาพยนตร์อยู่บ้าง ก็คือ ภาพของครูนั้นมีอยู่หลายลักษณะ อาทิเช่น ลักษณะที่หนึ่ง เป็นภาพของครูที่แสนดี มีความเข้าใจในตัวนักเรียน มีความคิดเห็นว่าการทำกิจกรรมมีความสำคัญเท่ากับการเรียนในชั้นเรียน (คือส่งผลให้ครูให้การสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี) ลักษณะที่สอง เป็นภาพของครูที่มีความเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน และในเรื่องการรักษากฎระเบียบเป็นอย่างมาก มักให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษกับนักเรียนที่แสดงท่าทางที่เรียบร้อยให้เห็นต่อหน้าครู (ลับหลังจะเป็นอย่างไรไม่ทราบ แต่ถ้าต่อหน้าครู นักเรียนสามารถแสดงละครตบตาครูว่าตนเป็นคนเรียบร้อยได้ ครูก็จะรักมากเป็นพิเศษ) นอกจากนี้ก็ยังมีครูประเภทที่มักแสดงความนิยมชื่นชม และให้ความเอ็นดูเป็นอย่างมากกับนักเรียนประเภทที่เป็นลูกหลานคนใหญ่คนโต หรือลูกท่านหลานเธอ โดยให้อภิสิทธิ์เป็นกรณีพิเศษเหนือนักเรียนคนอื่น ๆ แต่ภาพของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น จะแสดงภาพในตอนท้ายๆ เรื่องว่า ในที่สุด ครูที่มีความเป็นครูจริงๆ ก็จะแสดงว่ามีความเข้าใจในตัวนักเรียน ให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดีจนนักเรียนสามารถประสบความสำเร็จได้ ไม่ว่าจะครูคนนั้นจะเป็นครูที่คุ โหด มีความน่ากลัว หรือมีภาพลักษณะในเชิงลบอย่างไรก็ตาม ครูก็ยังคงเป็นครูที่มีความปรารถนาดีต่อนักเรียนของตนอยู่ดี

ทัศนะของผู้เขียนบทประพันธ์ภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย”

จากบทนำ - ก่อนจะมาเป็น ‘ครูไหวใจร้าย’ - ของหนังสือเรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ซึ่งเขียนโดย คุณผกาวดี อุดคโมทย์ ผู้ประพันธ์ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2531 ได้เขียนไว้ว่า

“ในช่วงเวลา 15 ปีในชีวิตของผู้เขียนเรื่อง ‘ครูไหวใจร้าย’ คือระยะเวลาของการเป็นครูสอนหนังสือให้นักเรียนในโรงเรียนมากกว่าหนึ่งแห่ง ได้รู้จักความสุข ความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเหน็ดเหนื่อย บางทีก็ท้อใจ และบางครั้งก็ผิดหวัง แต่เหนืออื่นใด คือความชื่นใจเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการสอบ และได้เข้าศึกษาต่อในสถาบันที่ดี ตลอดจนมีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต

“แต่สิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจให้ลงมือเขียนเรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ได้แก่เมื่อคุณภาพยนตร์เรื่อง “ก๊อต มอร์นิ่ง มิส คัลล์” ซึ่งเป็นเรื่องของครูคนหนึ่งที่ถูกศกนเพื่อการสอนหนังสือให้นักเรียนด้วยความจริงใจ พร้อมกันนั้นยังได้อบรมและฝึกให้นักเรียนมีระเบียบเคร่งครัดตามแบบฉบับที่ใครๆ อาจจะเห็นว่าเข้มงวดเกินไป แต่ครูคนนั้นก็ทำไปด้วยความรักและหวังดีต่อนักเรียนเป็นที่ตั้ง

“ปัจจุบันนี้ ผู้อ่านเรื่อง‘ครูไหวใจร้าย’ก็ได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่กันไปหมดแล้ว เชื่อว่าทุกคนยังคงจำ‘ครูไหว’ได้ แม้ว่าจะระบบการเรียนการสอน ตลอดจนระเบียบวินัยในโรงเรียนและสถานศึกษาในเวลานี้จะผิดแผกไปจากสมัยของ‘ครูไหว’ แต่การได้ย่นถึงวิธีการของ‘ครูไหว’ ก็อาจจะปลุกความทรงจำของนักเรียนในอดีตของบางโรงเรียนซึ่งมีครูอย่างครูไหว และมีระเบียบวินัยเคร่งครัดดังในเรื่องนี้---และอาจจะเห็นว่าวิธีการของครูในสมัย‘ครูไหว’ให้ผลดีกว่าในภายหลัง”

สรุปทัศนะของผู้ส่งสาร

สรุปทัศนะของผู้ส่งสารทั้งสองท่าน คือทั้งคุณวิสุทธิชัย บุญยะกาญจนในฐานะผู้เขียนบทภาพยนตร์ และคุณแมกาวดี อุดตโมทัยในฐานะผู้เขียนบทประพันธ์ สามารถสรุปถึงเจตนาในการนำเสนอภาพของครูได้ว่า ครูคือผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อลูกศิษย์ เป็นผู้ที่ช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนให้สามารถประสบความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน หรือการทำกิจกรรมก็ตาม แต่วิธีการแสดงออกของครูมักมีความแตกต่างกันตามที่ครูแต่ละคนจะมีความคิดเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดี ที่เหมาะสม โดยส่วนมากแล้วจะเป็นวิธีการที่ออกไปในเชิงลบ ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นว่าครูมีความเป็นศัตรู เป็นครูที่มีความโหดร้าย เป็นครูที่มีวิธีการลงโทษที่รุนแรง เป็นครูที่นักเรียนไม่ชอบ ไม่ปรารถนาที่จะพบและเรียนด้วย นักเรียนมีความรู้สึกไม่มีความสุขที่ได้พบเห็นหรืออยู่ใกล้ๆ กว่าที่นักเรียนจะมีความรู้สึกที่ดีต่อครู คือมีความเข้าใจในตัวครูว่าที่กระทำในสิ่งที่คุณเป็นการกระทำเชิงลบนั้น เป็นเพราะครูมีเจตนาที่ดี มีความรักและความปรารถนาดีต่อนักเรียนอย่างแท้จริงนั้น ก็ต้องมีสถานการณ์มาเป็นปัจจัยช่วย เช่น การที่ครูยินยอมเอาอาชีพหน้าที่การงานของครูเป็นเครื่องแลกเปลี่ยนกับการที่นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมที่นักเรียนมีความปรารถนาจะทำให้ประสบความสำเร็จ อย่างที่ครูระเบียบได้ทำในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” หรือเช่นการที่ครูได้ล้มเจ็บด้วยอาการที่หนักหนาสาหัส จนทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นห่วง อย่างครูไหวในเรื่อง “ครูไหวใจร้าย” เป็นต้น